

Tabor

1967

EL FORTIN

st. 4

TABOR NI SAMO ŽIVA VEZ MED ZDRUŽENIMI SLOVENSKIMI PROTIKOMUNISTI, AMPAK JE TUDI V VSEJ ZGODOVINI TISKANE SLOVENSKE BESEDE PRVI IN OBENEM NAJCENEJŠI TEČAJ SVOBODNEGA DEMOKRATSKEGA SOŽITJA IN RAZPRAVLJANJA; SAJ ŠE VEDNO STANE MANJ KOT ZAVOJČEK NAJCENEJŠIH CIGARET. — PROSIMO, DA SE TEGA ZAVEDATE IN REDNO TER PRAVOČASNO PORAVNATE NAROČNINO. — HVALA!

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov — TABOR je last in vestnik Zveze D. S. P. B. Tabor. — Mnenje Z. D. S. P. B. Tabor predstavljajo le članki, ki so podpisani od glavnega odbora Zveze. Izdaja ga konzorcij. Predsednik inž. Anton Matičič. Urejuje uredniški odbor, odgovorni urednik Adolf Škrjanc, za lastništvo Ivan Korošec, upravnik Jože Jenko.

TABOR es órgano de la Confederación Tabor de los Anticomunistas Eslovenos Unidos. — Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina

TABOR is the voice of the Confederation Tabor of the United Slovene Anticommunists

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 33-7213

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 893.310

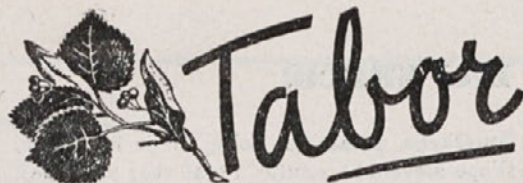
NAROČNINA: Južna Amerika 400 pesov, odn. enakovrednost v dolarju. U. S. A. in Kanada 2.50 dolarja letno; Anglija in Avstralija 1 funt šterling; evropske države 2 dolarja

Naročila, reklamacije in nakazila pošiljajte na naslov upravnika: José Jenko, Pedernera 1075, Villa Madero, prov. Buenos Aires, Rep. Argentina

Vse dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: inž. Anton Matičič, Igualdad 1110, Villa Ballester FNGBM, Pcia. de Buenos Aires, Argentina

NAŠA NASLOVNA SLIKA:

Takšni bodo ostali v spominu slovenskega naroda iz roda v rod. Ponos svojega rodu. Najboljše, kar je rodila slovenska poštena kri v vzburku svoje zgodovinske heroike. Preko njih je drobcen slovenski narod postal luč na svetilniku svobodoljubnega človeštva; narod prvoborcev proti komunistični temi. — Slovenski domobranci!

Za slovensko domačijo
slopamo v potrební boj.

(Domobrankska pesem)

Abríl 1967

BUENOS AIRES

April 1967

NE POPUSTITI

Dokler komunizem ne pride do oblasti, ne pokaže obraza. Ve, da je odvraten. Za to je njegova idejna osnova vse preveč ničeva. Polomi, ki jih je doživel povsod kjer se je primesaril do oblasti, mu branijo, da bi nastopil odkrito.

Za odkrito težmo so komunisti vse preveč strahopetni. Komunist je lahko samo slabič, ki ne zaupa v silo individualnosti. Zato je njegova moč edinole v kolektivni zlorabi instinkta mase.

Dokler komunizem ne pride na oblast, ne pokaže obraza. Ve, da je odvraten.

Pri nas je zlorabil v narodu gorečo željo po osvoboditvi izpod okupatorjev. V Združenih državah stoji za rasno integracijo. V Kubi je zlorabil duševne vzdušje diktature. V Afriki in Aziji poganja kolesne osamosvojitve narodov. — Sanjo kot komunistični spaček ni nastopil nikjer; samo kot odrojstva v smrt obsojen družbeni in gospodarski sistem ne pokaže obraza.

Njegova moč je edinole v kolektivni zlorabi instinkta mase.

Komunizem pokaže obraz, kadar pride do oblasti. Takrat rcičevost svoje idejne osnove zamenja za krutost slabiča. Zakaj krutost je prvi osnovni znak slabiča.

Mi ga poznamo. Spoznali smo ga v vseh njegovih kameleonskih fazah.

Ker smo po vsem svetu posejano seme izkervavele generacije spoznavalcev, v našem boju proti komunizmu ne popuščamo. Ne bomo popustili! — Ne bomo popustili, da bo narodom, med katerimi živimo, prihranjena naša usoda.

Zato ne bomo popustili, četudi se v najnovejšem času hoče zabarikadirati za novo encikliko Pavla VI.

V novih okoliščinah naše borbe ne vedimo z orožjem v roki. Sedaj imamo boljše, močnejše orožje. — Naše spoznanje! — Naše izkušnje!

S tem orožjem pa smo ostali udarni domobranski bataljoni, ki nam je kruta komunistična neumnost odprla operativno področje preko vse zemeljske oble. Sedaj so vse zemlje sveta bojišče naših udarnikov.

Ne popustiti!

BOG DAJ SREČO!

Tak je bil pozdrav našega kmečkega garača na polju, ko je iz zemlje, mnogokje in mnogokdaj preveč skope slovenske zemlje, ruval svoj vsakdanji kruh. Bratje in borci: Bog Vam daj srečo v tem novem letu, vsakemu posamezniku, kjerkoli in karkoli je! Bog daj srečo naši vojaški skupnosti, našemu tolikokrat napadenemu, a nikoli zatrtemu Taboru in Bog daj prav po tem bojevitim in silnem, a poštenem in zavednem Taboru, srečo tudi vsemu našemu narodu, našemu slovenskemu narodu, da bi lahko kmalu postal — in ni važno, ali v tej ali v oni obliki državnosti — narod svobodnjak!

Brez svobode ni sreče. Iščimo najprej svobodo Slovenije, pogoje pa, ki bodo za to svobodo dani, uporabljajmo in ustvarjajmo nove, a nikdar se ne zaprimo v neko nestrpnost, da morda še pogojev, ki so nam že dani, ne izgubimo. Ljubimo svojo Slovenijo z vsem srcem in delajmo za njeno največjo srečo, a ne zaremajmo tistih okoliščin, ki nam že danes nekaj nudijo, dasi morda še ne v tisti obliki in meri, kot jo mi v svoji ljubezni do domovine želimo in hočemo. Ne razbijajmo hiše, v kateri smo so-lastniki, če nimamo že kupljene zemlje za boljšo zgradbo.

Poleg ljubezni, ki je v srcu — in srce je po Jalnovem slab računar — imamo še pamet, ki je v glavi. Zato ne nosimo svojega srca na dlaneh kot krošnjariji, in ne zapirajmo svoje pameti v srce kot sanjači. Bodimo trezni, ustvarjajmo slovensko bodočnost na vse možne in dosegljive račine, dokončen sklep pa ohranimo za tedaj, ko bodo mednarodne razmere pokazale, kaj lahko dosežemo, kaj mi in narod pred vsem svetom lahko zahtevamo in kaj izmed vsega, kar se doseči da, vodi do resnične narodove sreče. To je lahko slovenska država, je lahko nov jugoslovanski ali slovanski sklop, lahko je srednjeevropska zveza. Kaj bi bilo najboljšo, danes ne vemo, ker ne vemo, v katero smer bodo šli dogodki, kam bo šel narodov in mednarodni razvoj. Ljubezen do Slovenije pa nam narekuje, da ta slovenski narod ohranjamo pri življenju do tistega dne, ko bo narod sam in mi v njem, svobodno izjavil, kaj hoče, kakšno srečo si želi.

Do tedaj pa je naša naloga: boriti se proti komunizmu! Na vseh okopih, na vse načine, kjerkoli in povsod! In do tedaj je naša naloga: ohranjati živ spomin na naše pobite heroje, ki jih hočejo blatiti že celo nekateri med nami. Mi, borci, moramo povelečati te čiste žrtve in njihova svetla imena izročiti zgodovini.

Do tedaj je naša naloga: ostajati bratje med seboj, bratje z različnimi političnimi ideali; a vedno brez sovraštva v srcu, brez zlobe in zavisti v mislih: bratje, ki na različne načine, z različnimi močmi in zmožnostmi iščejo samo en cilj: rešitev in svobodo Slovenije, srečo naše domovine, srečo, ki je skrita v treh najvišjih besedah:

Bog — Narod — Domovina!

Gen. Leon Rupnik

MOJE ZADRŽANJE PRED IN MED DRUGO SVETOVNO VOJNO

(KONCEPT)

(Nadaljevanje)

Z vsemi meni dovoljenimi sredstvi sem pospeševal uresničevanje svoje zamisli, da bi šli s poglavitnimi silami za črto: Donava-Sava-Una ter s tem obenem pojačili in držali odprto macedonsko grlo. Dejansko so tudi začeli v tem smislu misliti na spremembo vojnega načrta. Tudi sam sem dobil pozneje jeseni 1940 ukaz, da pripravim premestitev vsega svojega utrdbenega aparata za omenjeno fronto.

Jugoslavija je torej politično in vojaško dobesedno tičala v precepu. To pa je na njej lasten mojstrski način izkoristila komunistična partija.

Med vojaštvom je ustvarjala razpoloženje proti vojni s silami Osi in tajno sabotirala pomnožitev vojne pripravljivosti. Politično se ji je posrečilo dovesti do prijateljske pogodbe s Sovjetsko zvezo. Istočasno pa se je neopazno polastila vseh nacionalnih in demokratskih adutov, da bi jih o pravem času, ki je spomladi 1941 napočil, pa 22. VI. 1941 dosegel svoj višek, izigrala v svoj prid.

Šele februarja 1941 je prišlo do postopne premestitve moje utrdbene organizacije v državni reduit. Če bi se nam posrečilo, da bi ostali še vse leto 1941 nevtralni, bi reduit lahko še dobro dogradili. Tudi temeljita izpeljava vseh z ovim vojnim načrtom povezanih ukrepov bi bila še možna.

Istočasno s premestitvijo moje utrdbene organizacije pa so se pričeli odvijati tudi vojaški in politični dogodki okoli in v Jugoslaviji. Odigrali so se mnogo hitreje kot premestitev utrdbenega aparata in sprememba vojnega načrta.

Napredovanje nemških čet preko Donave v Bolgarijo vse do doline Strume in pričujočnost italijanskih čet v Albaniji sta skoroda zaključili obkolitev Jugoslavije. Državi je ostalo samo še po zračni črti nekako 100 Km široko macedonsko grlo (dolina Vardarja). Z enim samim sunkom je bilo možno to ozko grlo zadržniti in Jugoslavijo zadušiti.

Politični in vojaški položaj je bil v resnici grd!

Grška vojska se je sicer junaško upirala italijanskim kleščam, ni pa mogla zadržati vztrajno napredujočega pritiska nemško-bolgarskih klešč.

Navzlic vsem klicem na pomoč, z angleške strani očitno ni mogla priti nobena pomoč, čeprav je bilo takrat — februarja in marca 1941 — rečeno, da je v Grčiji menda stalo 300.000 mož.

Če bi bile pravočasno uporabljene, bi te sile lahko držale odprto macedonsko grlo in tako omogočile odstopanje jugoslovanske glavline v prostor državnega reduita, v še bolj zoženo mostišče Macedonije, na severno grško mejo in — v slučaju potrebe — še naprej preko Sredozemskega morja.

Ko sem junija 1940 v svoji spomenici izrazil svojo slutnjo o možnosti nastanka tako težavnega položaja, sem zapisal, da bi bilo zaradi nadaljevanja vojne na strani zahodnih zaveznikov sicer bolje — tudi za ceno izgube vse dežele — operativne sile povesti izven države, kakor je vendar bil slučaj s srbsko vojsko 1915. leta, da pa bi bilo še mnogo bolje, obdržati in braniti vsaj mali kos domovine. — To nalogo pa bi jugoslovanska vojska s pravočasnim odstopom v naprej izbrani obrambni prostor brez nadaljnega lahko rešila, če bi se izvedbe energično lotili.

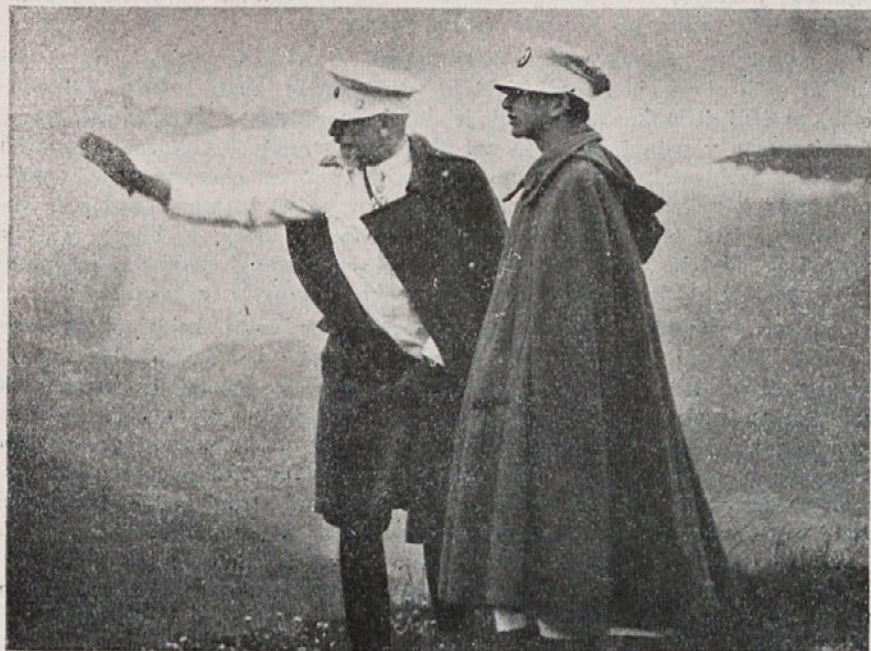
Za to pa je bila vodeča politika preveč neodločna in jugoslovanski generalni štab preveč okoren in neroden!

Te pomanjkljivosti so rodile najhujše posledice!

Namesto, da bi v tem položaju z vsemi sredstvi vzdrževali nevtralizacijo in si s tem kolikor mogoče dolgo ohranili svobodo akcije znotraj in na zunanem, vojaško silo koncentrirali v državnem reduitu in s tem stresli s sebe vsako sumnjo napadalnosti, kakor tudi da bi si rezervirali moralno in politično prednost "napadenega" sta bili takoj druga za drugo storjeni dve nespametnosti, ki sta v svojih posledicah morali privedi do katastrofe za državo, narod in dinastijo, pa preko prepira med paktisti in pučisti končno z zmago tretjega privedi do boljševistične Jugoslavije pod Titom. Ne pristop k protikominternskemu paktu (25. marec 1941), ne temu sledeči puč (27. marec 1941) nas nista mogla rešiti pred katastrofo in s tem povzročeno končno boljševizacijo; vsakakor pa bi nas rešila v kolikor mogoče dolgo trajajoči nevtralizaciji ohranjena narodna substanca v podobi nekako 20 milijona močne, po potrebi o pravem času na strani močnejšega, t. j. na strani zapadnih sil, uporabljene vojske.

Pri presojanju pakta in puča se mi je pakt vsekakor zdel pametnejši kot 40 ur nato izvršeni puč.

Pod kritjem pakta bi lahko bili podzvati vsi za obstarek države potrebni ukrepi, da bi v slučaju, če bi naša udeležba v vojni postala neizbežna, bili v vojaškem oziru močnejši kot je bil slučaj dotlej. Puč pa je sile Osi pri prči alarmiral in jih naredil nezaupljive. Vodja puča general Simović bi kljub temu lahko pridobil mnogo časa če bi dal silam Osi gotova zagotovila in pustil čete posadk na mejah, pa v stanju mobilizacije nabačajoče se operativne sile takoj umaknil proti jugu dežele, s čemer bi dokazal svoje nenapadne namene. S tem bi bili preprečeni vsaj popolna katastrofa in kapitulacija vojske. Tudi angleške operacije v Grčiji bi vse drugače — ugodneje — potekle. Poleg tega bi bil moralni kapital, da ni

Poveljnik utrjevanja div. general Leon Rupnik kaže kralju Petru II. z Ble-
 gaša utrdbe, ki jih je zgradil proti Italiji

smo napadalci, pri širokih plasteh, ki so bile zaradi komunistične propa-
 gande proti vojni, ugodno sprejet. Večina naroda je ob pristopu k paktu
 antikominternskih sil olajšano zadihala, ker je računala, da smo se s tem
 vsaj začasno vojni umaknili. Tej sproščenosti je puč naredil presenetljiv
 konec ne da bi množicam vrnil moralni kapital "napadenih". Obrambna
 pripravljenost širokih slojev naroda je zdrsnila na ori minimum, ki je po-
 tem postal glavni vzrok neverjetno hitrega popolnega zloma in kapitulaci-
 je vse vojske (v manj kot 14 dneh!).

Jugoslavija je postala tako hitro in tako popolnoma žtrev prenagljet-
 nosti s katero se je zapletla v vojno, da je postala za Anglijo takorekoč
 brez vsakršne vrednosti.

Hrvaška se je osamosvojila in postala vojni zaveznik sil Osi. Njena
 ustaška politika, ki sta jo narekovali in ji bili varuhinji Nemčija in Italija
 in ki se je izgubljala v najbolj nesmiselnih pogromih proti Srbom in neu-
 staškim Hrvatim, je naredila premostitev med Srbi in Hrvati že prej
 obstoječega, brezna neizvedljivo in pripravljala poti komunistom, da so se
 dokonali do prevlade v vsej Jugoslaviji.

Jugoslovanski del moje slovenske domovine — Dravska banovina —
 je bil kratkoma razcvetverjen. Največji delež si je prisvojila Nemčija, Lju-

bljansko pokrajino so si anektirali Italijani, Prekmurje je prišlo k Madžarski, nekaj občin pa je vzela celo Hrvaška.

Čeprav je rosil najmanjši delež krivde za vstop v vojno, je na ta način bil mali slovenski narod, ki šteje vsega skupaj samo neka'ko 1.6 milijona, najbolj trdo kaznovan. Bil je dobesedno izbrisan iz seznama narodov in samo v ustavi, ki jo je dal Mussolini majhni Ljubljanski pokrajini s 350.000 prebivalci, je bilo še mogoče najti v najbolj okrnjeni obliki ostanke pravic, ki pripadajo vsakemu narodu; kar pa ne bi moglo zadržati italizacije tudi tega dela slovenskega naroda, — kakor je bilo v Julijski krajini že od leta 1918. Deli Slovencev, ki so pripadli Nemčiji, Madžarski in Hrvaški bi raj kratkomalo postali nemški, madžarski in hrvaški.

Prav postopek s Slovenci je tipičen primer za to, kako so takoimenoovane "antikominternske" sile s svojo bedasto politiko nasilja naravnost pospeševale komurizem. Ta politika nasilja in popolnoma nesmiselna samovoljna izseljevanja in preganjanja so komunistom omogočila, da so v Sloveniji z lahkoto nastopili kot volkovi v ovčjem kožuhu in pri narodu neopazno naleteli na odziv kot "osvoboditelji". Med tem pa, ko so se narodu predstavljali kot osvoboditelji, so se na drugi strani pod krinko lojalnosti zrali vgnezditi pri okupatorjih, da so tako z vsemi sredstvi podlosti, nasilja in terorja preganjali vse resnično prave narodnostro in versko čuteče ljudi, kar se jim je v prav posebni meri posrečilo pri strahopetnih in k temu še osvajanja željnih Italijanih.

Samo v Srbiji se je zaradi herojskega in preko vseh mer požrtvovalnega zadržanja generala **Mihalovića** in njegovih junaških četnikov posrečilo vzdrževati zvezo, ki je Jugoslavijo vezala na Anglijo, še do leta 1944, čeprav je tudi tu nemški okupator očitno nehote postal zaveznik komunistov in jim podzavestno pomagal proti Mihaloviću, katerega pomen za vojno je Tito, ki je spretno držal v svojih rokah navidezne jugoslovarske nacionalne in navidezno demokratične adute, tako pri angloameriških zaveznikih, kakor pri Nemcih vedno bolj pritiskal navzdol.

Čeprav sem bil sam udeleženec vojne proti silam Osi, do danes nisem mogel ugotoviti, kdo nosi odgovornost za na zločinski način lahkomiiselno in površno vodene operacije jugoslovarske vojske aprila 1941.

Kot priča pa ugotavljam sledeča dejstva:

1. Za vojsko, ki je bila že več kot do molovice mobilizirana, je bila dne 27. III. 1941 ukazana takoimenoovana "**tajna mobilizacija**". Generalni štab si je očitno domišljal, da Nemčija njegove "tajne" ne bo zvedela. Ta naivnost se je maščevala. Nemčija je za "tajnost" zvedela najbrž prej kot jugoslovarska poveljstva, ki se jih je tikala. Ker "tajne mobilizacije" plakati, ki so bili pripravljani za "splošno mobilizacijo", seveda javno niso mogli razglasiti, za usoder ukrep niso zvedela ne samo neštevilna vojaška mesta, ampak skoro roben civilni urad, prav posebej pa ne široki sloji prebivalstva. Že same po sebi nepopolne, neurejene in deloma samo na papirju predvidene mobilizacijske ukrepe je "**tajna mobilizacija**" zapletla v zme-

šnjavo, ki se je posebej pri kolonah, ustanovah in trenu stopnjevala do kaosa.

2. Iz mobilizacije, ki je bila še v teku in — kakor rečeno pod 1. — neredna, je prišlo do premikov — ne mogoče po nekem novem vojnem načrtu za močno pregrado: Donava-Sava-Una ali še bolj južno, temveč po starem vojnem načrtu neposredno za raztegnjenimi mejnimi in obalnimi frontami, ki so jih v njihovi polni dolžini okroglo 2.500 kilometrov imele obkoljene italijanske, nemške, madžarske, romunske in bolgarske čete, tako da je ostalo odprto samo ozko grlo med Dojranskim in Ohridskim jezerom naproti Grčije. Ta preveč napeti lok bi bilo z 1,5 milijona bojevnikov mogoče braniti za pridobitev časa samo tedaj, če bi pravočasna pomoč modernih angleških enot držala vsaj macedonski hodnik, omogočila odstopne premike jugoslovanske glavnine ter preprečila popolno obkoljenje Jugoslavije. V tem služaju bi prav gotovo še bilo mogoče izvesti umik čet za rečno oviro v prostor projektiranega državnega reduita ter zgraditi mostišče balkanske fronte in ne bi prišlo do sramotne kapitulacije vojske in fatalnega pobeга vsega državnega in vojaškega vodstva skupaj z mladim kraljem.

3. Grobi strateški napaki, ki je napadalcem omogočila, da so lahko v prenapeti obrambni lok zabili svoje operativne in taktične oklopne kline, kjer jim je bilo ljubo, so se potem pridružile še nepojmljive vodstvene napake. Tako so n.pr. bile posadke utrjenih postojank na mejah oborožene, izurjene in vzgojene za to, da bi držale položaje do zadnjega strela. Za to so bile obilno in dobro opremljene s strelivom in oskrbo, niso pa imele prateža, kolon in ustanov, ki bi omogočile njih operativno uporabo izven postojank. Pod zaščito teh "edinic v postojankah" bi "operativne sile" morale dokončati svojo mobilizacijo ter bi lahko položaju odgovarjajoče operirale bodisi naprej k zasedbi predvidenih obrambnih oporišč ali nazaj k odstopu v ožji obrambni prostor in k naslonu na angleške in grške vojske. Tedaj pa sta se pripetila — takorekoč zaradi udobnosti, lahkomišelnosti, površnosti in nesposobnosti vodstva, da bi se prilagodilo težkim položajem — največja napaka in oni ukrep, ki sta neposredno povzročila bliskoviti zlom, katastrofo in kapitulacijo jugoslovanske vojske. Da ne bi bilo treba ničesar spremeriti na načrtih za pohod čet iz mobilizacijskih predelov naprej v obrambna oporišča, kakor je to bilo po starem vojnem načrtu že zdavnaj izdelano so pustili, da so se ti pohodi izvršili. Ker pa mobilizacija ni bila povsod določene dni izvedena, vsi deli niso krenili na pohod po načrtu tako da ob 6. uri zjutraj dne 6. aprila 1941, ko so čete osrih sil nenadoma in nepričakovano udarile, neposredno za utrjenimi postojankami predvidena obrambna oporišča po večini sploh še niso bila zasedena in so sovražni napadalni klini lahko drezali v čete, ki so bile deloma na pohodu, deloma pa še v mobilizaciji.

Pri I. armadni skupini (IV. in VII. armija, I. korjeniški divizion, močne čete posadk v dobro utrjenih obrambnih postojankah), ki je stala v severo-zapadnem kotu Jugoslavije in ki je že tako bila kaznivo daleč izpo-

stavljena, se je zgodilo še preostalo, kar je dovedlo do tega, da je v bore 4 dnež katastrofa postala dejstvo.

Sam sem bil šef generalnega štaba te skupine (Str. zaup. pov. D št. 1900, Beograd 3. april 1941) in sem predložil takojšen umik operativnih sil najprej za Savo in Uno, pod zaščito močnih posadk v njihovih dobro utrjenih postojankah. Ker pa zaradi telefonskih tehničnih razlogov ni bilo mogoče dobiti tovrstnega pristanka vrhovnega poveljstva, je poveljnik armadne skupine pustil, da so se avtomatično vršili ne samo v načrtu predvideni pohodi, ampak tudi zakasneli premiki. V ta usodni ukrep sta se tedaj za mojim hrbtom in ne da bi mi dala možnost, da bi jaz lahko sploh kaj slutil, vmešala dva armadna poveljnika. Z utemeljitvijo, da hočeta biti in svojih obrambnih bojnih položajih in v slučaju odstopa v Bosno kar se da močna, sta pri poveljniku armadne skupine dosegla pristarek za umik posadk iz njihovih dobro utrjenih postojank na obrambna oporišča. Že v noči od 7. na 8. april 1941 je poveljnik VII. armade — to je armade, ki je morala med Karavankami in Jadranom držati fronto proti Italijanom — zapovedal umik posadk iz postojank, ne da bi jaz kot šef generalnega štaba o tem imel sploh pojma. Dne 8. aprila 1941 predpoldne se je ta armadni poveljnik pojavil pri poveljniku armadne skupine in mu v moji prisotnosti javil, da je že vse — „kot včeraj dogovorjeno“ — spravil v tek, in prinesel s seboj na vpogled povelje, ki je med tem že bilo izvajano. Nič hudega slutel sem ga poprosil, če smem povelje prečitati. Mislil sem pač, da je govorja o neki neoperativni zadevi. Ko sem prečital prvi odstavek, sem v grozi odrevenel. — Dve polni leti sem s posebro vneto ter z zastavitvijo vse svoje osebe in svojih sposobnosti ravno to fronto moje domovine proti Italiji posebno dobro utrjeval ter organiziral, uril in navduševal posadko. V eni sami noči se je vse to zaradi neumnosti domišljavega generala, ki se je vse preveč precenjeval, nesmiselno in brez boja porušilo. Bil sem iz sebe in sem reagiral na način, ki ga ni mogoče ponoviti. — Armadni poveljnik je izginil ter mi popoldne poslal povelje, ki naj bi ga bil poslal vsem svojim enotam, in s katerim je razveljavil umik posadk. Dne 9. aprila zvečer sem ugotovil, da je bilo to povelje samo osebno zame in za mojo pomiritev spretno fingirano, — vojaštvu pa nikoli dostavljeno. — Pri presojanju položaja mojih hrabrih slovenskih mož in fantov, ki so zadržano razjarjenostjo in borbenostjo v utrjenih postojankah čakali na tepež z osovraženimi Italijani, sem obupaval. — Uvidel sem, da bi se zunaj svojih utrjenih postojank operativno neuporabni in brez vodstva — izgubili in razpršili. — Bil sem obupan in predsedlo mi je tako topoglavo vodstvo vojne. — Ko je bil dne 10. aprila 1941 okrog 14. ure zopet brez moje vednosti in za moj hrbtom — v trenutku, ko so nas čete najbolj potrebovale, ukazal takojšnji umik vseh višjih štabov v Bosno, sem ostal sam v stanu štaba v Zagrebu, sam opravljal s stabilnim telefonim in se trudil, da bi osirotele čete spravljaj na pot za Uno. — Bilo je prepozno! — Razkroj je bil splošen, zmeda se je kazala neizbežna!

Skozi okno sem videl, kako so na vseh nišah razobesali hrvaške zastave. Z Jelacicevega trga je orlo vpitje. Skozi dajnogled sem videl, kako so se

nemški oklopniki skozi velike množice ljudi počasi premikali proti savskemu mostu. Šel sem k starim, upokojenim tovarišem iz prve svetovne vojne. Ti so preko bivših avstrijskih častnikov v nemški vojski dosegli, da sem bil najprej konfirman v Celju, od koder sem bil 11. maja 1941 odpuščen v Ljubljano.

Tu sem dobil še eno moralno zaušnico za spredaj opisano vodstvo vojne. Poveljnik XI. italijanskega armadnega zbora general Rabotti me je po nekem obisku v zadevi eksistence slovenskih častnikov vprašal: „Ste vi zgradili utrdbe pred našo mejo?“ — Na moj pritrdilni odgovor je odvrnil: „Zelo spretno so postavljene; če bi jih Jugoslovani branili, ne bi mi nikdar prišli skozi.“

Če bi vodstvo vojne osnovali na prostoru državnega reduita in Maccdenije, bi vojno Jugoslavije proti silam Osi z več pameti ter s pravočasnim preudarkom in ravnanjem kljub vsem nezgodam lahko vodili vsaj kot uspešno narodno gverilo. V tem slučaju namreč ne bi nikoli prišlo do kapitulacije, Jugoslovani bi v vsej obliki ostali sovražniki osnih sil, gverila bi bila legalna in komunisti ne bi imeli možnosti, da bi se pod nacionalno in demokratsko krinko polastiti države.

Razočaran in zagrenjen sem sklenil stopiti popolnoma v ozadje in svojo osebo zastaviti samo še proti boljševizmu, ki sem ga spoznal kot glavnega sovražnika vseh narodov.

Slučaj mi je bil naklonjen. Ni mi bilo treba v taborišče vojnih ujetnikov, temveč sem 11. maja 1941 lahko pristal pri svojih v Ljubljani.

(Sleđi.)

Popravi:

Str. 54. Prvi odstavek, 5. vrsta beri: Kolpa, namesto Kopa.

Str. 54. Četrti odstavek, 6. vrsta beri: oboroženim silam namesto oboroženimi silami.

M. K.

Pripravljeni

Zvezi borecv se pridruži,
nje postani zvesti član,
Tabor naše je glasilo,
beri, piši vedno vanj!
Na čase bode Te spomnilo,
kako so drago domov no
pripravljeni nekđaj —
storimo to sedaj;
dolžnost to narekuje nam.

Zvezi borecv se pridruži!
Pošten namen je nam vsem znan:
Nekdanjim borecem — invalidom
pomagat hočemo v dokaz!

So zdravje svoje izgubili,
ko za dom so se borili.
Pripravljeni nekđaj —
storimo to sedaj;
dolžnost to narekuje nam!

Pokaži svetu kot nekđaj,
da se koraka ne sramuješ,
ki si napravil ga tedaj.
Ko naša ljuba domovina
trpela je od komunizma...
Pripravljeni nekđaj —
storimo to sedaj
dolžnost to narekuje nam!

“Na razpotju”

Okrožnica ZDSPB TABOR št. 5

Marec 1967.

Slovenski narod je pred 25. leti stal na razpotju. Brez pomisleka je krenil na desno — ra pot borbe proti vsem sovražnikom slovenskega naroda. Sprejel je na svoja ramena tudi boj proti brezbožnemu komunizmu, ki mu je bil vsiljen. Naša odločitev je tedaj bila lahka. Ker smo bili vzgogeni v krščanskem duhu, smo se tedaj odločili za ideale svobode; tako nam je velevala naša vest in naša narodna zavest. Na tej poti smo znova in znova z bridkostjo in žrtvami spoznali, da s komunizmom ne more biti nikdar nobenega kompromisa. TUDI TEDAJ NE, KADAR NAM TA OBLJUBLJA AMNESTIJO ALI NUDI SPRAVO IN POZABLJENJE. Deset tisoči naših mrtvih potrjujejo to dejstvo!

Tudi danes stojimo na razpotnici. Srce nas vleče domov, komoditeta v pozabljenje in odtujitev tistemu, za kar smo nekoč bili pripravljene umreti; komunizem doma pa gre svojo pot. Na eni strani ponuja spravo, na drugi pa z vso silo in z novo taktiko podpira vse akcije za zmago internacionalnega komunizma. Med tem, ko je doma vedno večja gospodarska stiska, komunistična oblast znatno podpira akcijo Viet — Conga in drugih upornikov v Indokini in Afriki. Ravno te dni smo imeli priliko zvedeti o masovni organizaciji zbiranja krvi v Sloveniji za komuniste v Vietnamu. Domov nas vabi, ker so jim potrebne valute, na drugi strani pa med nas nenehno sejejo ljuliko sporov in nas načrtno blatijo pred svobodnim svetom. Vse kaže, da so bili nedavni napadi na Titova poslaništva v ZDA in Kanadi komunistično delo, katerega skušajo pred oblastmi naprtiti bivšim protikomunističnim borecem. Komunisti se niso spremerili in nam niso odpustili da smo se nekoč proti njim borili; toda njihova taktika do nas je bolj rafinirana kot nekdanj — očitvidno tudi mnogo bolj uspešna.

Slovenski narod od cvetne nedelje leta 1941 dalje ječi v suženjstvu. Doma ni ekonomske, ne politične svobode — toda v srcih naših ljudi svoboda živi in klije v upanju, da bo njih upanje našlo oporo pri tistih, ki žive v svobodi. Mi se danes ne borimo proti komunizmu z orožjem v roki, ampak z orožjem resnice in pravice. Tudi v tem načinu boja KOMPROMISA NI!

Prijatelji — soborci, prisluhnimo tihim klicom domovine, usmerjajmo naš korak in naše delo vedno tako, da bo služilo svobodi našega naroda. Vse naše hotenje naj ima samo en namen: Storit vse, da bo tudi naš narod nekoč dočakal svoje VSTAJENJE! V teh mislih Vas pozdravljamo in želimo vsem društvom in članstvu “VESELO VELIKO NOČ”.

PLAZ NA ČATEŽU

(Konec)

Na samem vrhu naša patrolja preseneti skupino kakih 20 partizanov, ki ne dajo skoraj nikakršnega odpora, ampak jo na vrat na nos ucvrejo proti zaplaški božjepotni cerkvi. Ker se patrolja vendarle zadrži, jo dohitim s poročnikom Janezom in njegovim vodom. Situacija je taka, da ni časa za razmišljanje, ampak le za hitro in energično akcijo. Takoj je treba udariti s čim večjo močjo. Naročim poročniku Janezu, naj pošlje takoj, ko utegne, še preostali del svoje čete na Čatež, v zvonika zaplaške cerkve težke strojnice iz Stične, minometalce pa za zaplaško cerkev. To je pomenilo, da mora poročnik Janez počakati glavnilo, ne pa drveti z nami za partizani, kar je bilo levu-Janezu še posebno hudo. Naročim mu dalje, naj na samem vrhu organizira obrambo proti možnim partizanskim napadom v hrbet. Dalje naj pošlje nekoga, da nam zavaruje smer: Zaplaški vrh — Čatež proti bočnim presenečenjem, vse, dokler ne bi prišlo povelje za umik.

Dohitim gonilce. Preden pridemo do zaplaške cerkve, nas ustavijo rafali iz partizanskih brzostrelk. Na nas strelja predstraža partizanov s položaja v bližini cerkve. Naš nalet je kakor plaz. Čez minuto že več ni nobenega partizana vse do Cerkve. Brezglavo odvihrajo navzdol proti Čatežu. Na terenu puste okrog petnajst mrtvih in skoraj vso opremo za kakih 60 mož.

Plen! Brzostrelke, pištole... Domobranci začno pretresati plen. Moram biti neizprosni, ker izgubljam predragocene trenutke. Ves ogorčen zavpijem nad domobranci: „Za plen bodo poskrbeli tisti, ki pridejo za nami. Nam je zdaj najvažnejše, da ne prenehamo udrihati po partizanih. Ne smemo jim dati časa, da pridejo k sebi in da se branijo. Hitro naprej za njimi!“

Trinajst se nas znova zapodi za rdečkarji, trije levo od cerkve, deset pa desno. Od treh, ki stečejo levo, sem eden jaz sam. Vidim partizane, kako pravkar odnesejo pete skozi majhen gaj, potem pa čez njivo, pokrito z že uvelo koruzo. Oborožen sem z italijansko karabinko, pištolo „Breda“ in dvema ročnima granatama, ki ju nosim vsako v enem žepu vojaške bluze.

Takoj za njivo s koruzo je druga njiva, popolnoma gola. Nasprotni rob te njive tvori ježa, v kateri so razporejeni v strelski vrsti partizani slandrove brigade. Jaz teh partizanov ne opazim, ker gledam bežeče partizane, kako poskačejo v ježo in drve dalje proti čateškemu pokopališču. Šele, ko zaregljajo brzostrelke proti nam, se zavem, da imamo pred seboj nevarnejšega nasprotnika. Ker je njiva ozka, nas zagon skoraj vrže med šlandrovo brigado. Jedva se zadržim na kakih pet metrov od ježe. Isti hip sprevidim, da sem v skrajno mučnem položaju, tako da ne morem misliti prav nič drugega kot to, kako bi odnesel zdravo kožo.

Pred menoj na pet metrov so trije partizani, oboroženi s puškami. K sreči me ta trenutek zanima le srednji. Vidim, kako se pripravlja, da bi ustrelil proti meni. Naglo sežem z roko v žep po bombo, toda roka z bombo nikakor ne more iz žepa ven. Dragoceni trenutki beže. Partizan ustrelji in zgreši, toda že znova baše svojo mavzarko. Strgam karabinko z ramena in preden utegnem storiti kaj več, že počí drugi partizanov strel. Kako sem vendar počasen! Zopet me zgreši, ali urno baše puško v tretje in ko se jaz pripravljam, da sprožim, me on prehití za hipec in njegova krogla mi posname kožo z nadlakti desne roke blizu pazduhe. Moja krogla ostane brez haska, ker partizan že v četrto meri nemoteno vame. Vendar ni niti njegova mnogo hasnila, ker morem dobro gibati z desno roko in torej nadaljujem to tekmo na življenje in smrt, v kateri sem ves čas nekoliko zaostal. Čutim, kako mi polzi kri polagoma proti komolecu — komaj da me je oprasnilo. Partizanov četrti naboj in moj drugi počita istočasno. Ne vem, ali sem ga zadel ali ne, medtem ko me je on to pot resneje osmoldil: krogla mi prestrelí mišico ob lopatici pod ramenom in kri se mi takoj pocedi v curku navzdol po boku. Vendar lahko nadaljujem streljanje brez težav. Hitro bašem karabinko, partizan pa česa se je zbal? Do zdaj je bil je junak. Sedaj pa počepne za ježo in dvigne puško nad glavo, skušajoč zadeti na slepo. Priskočim bliže, dvignem se napol in ustrelim partizana zviška v glavo. Pade na obraz mrtev.

To se mi je zgodilo s tremi partizani, kakor je opisano, do tega trenutka, je že nadvse čudno in skoraj neverjetno. Kaj sta delala druga dva partizana ves čas? Kaj sta vendar čakala? Sam sem bil proti trem. — Toda to je komaj začetek.

Šele zdaj se obrne proti meni partizan levo. Nekam počasen je, ker ga prehitim, vendar ne toliko, da on ne bi še utegnil sprožiti. Globok mir me navda in napetost se popolnoma razblini. Plamen tihe hvaležnosti mi zagori v duši. Partizan pade vznak. Ostane mi še en naboj v puški, toda tam je še en partizan. Ni verjetno, toda zgodilo se je, kakor pripovedujem, Bog mi je bil milostljiv; pade tudi tretji partizan, da bi ostal jaz in izpričal božje delo.

Med tem so Janezovi domobranci že prodrli v čatež sam. Dva ali trije pa začno mestí z brzostrelkami vzdolž ježe po šlandrovi brigadi. Z zvonikov zaplaške cerkve se že začno oglašati rafali naših težkih strojníc. Med partizani zavlađa obup. Bežijo kot nori navzdol in se gnetejo pred mostom in na mostu čez Gornjo reko. So kakor ogromna čreda ovac, ki beži tesno strnjena pred hudourjem. Hudourje besni na njimi zares. Čez nekaj minut se težkim strojnicam pridružijo še štirje veliki minometalci, ki se postavijo za zaplaško cerkev. Smrt kosi neusmiljeno. Poč zamahi ogromne in izredno učinkovite kose nastajajo velike vrzeli v partizanski zmešnjavi.

Kakšna škoda, da nimam pri roki vsaj še dveh čet. Uničili bi partizanom dve brigadi. Namlatili bi jih tako, da bi jim ostal strah v kosteh

za nekaj let. Tako pa ne moremo bolje izrabiti njihove zmede in se moramo zadovoljiti z udrihanjem po njih, dokler se ne umaknejo iz doseg.

Tudi moram misliti na pravočasen umik. Ukažem, naj se preneha z zasledovanjem partizanov, naj se odnese najvažnejši plen in naj se umaknemo polagoma nazaj h glavnini na Zaplaški vrh, od tam pa skupaj z glavnino dalje.

Z menoj vred imamo štiri ranjene, od teh dva težko ranjena, ki ju je treba nositi.

Ker me skrbi umik, pošljem ordonansa k stotniku Jakobu z naročilom, naj takoj začne umik z glavnino. V zaščitnici da ostanemo tisti, ki smo se udarili na Zaplazu in Čatežu. Pojasnim točno smer, v kateri naj se izvede umik.

Kaj pa je preživela glavnina med tem, ko smo mi drveli za partizani na Čatež? Glavnina dospe prav hitro za nami na Zaplaški vrh. Poročnik Janez in stotnik Jakob hitro organizirata obrambo vrha ter varovanje smeri Zaplaški vrh—Čatež. Prav hitro se izkaže umestnost teh mer. Z juga napade višnjegorce na Zaplaškem vrhu Levstikova brigada, skušajoč se vrniti med nje in stičane, ki smo ta čas okrog Zaplaza in na Čatežu. Po treh neuspelih naskokih partizani odnehajo od novih poskusov s te strani. Umaknejo se na jug s precejšnjimi izgubami.

Ne poleže se še razburjenje zaradi borbe z Levstikovo brigado, ko se priplazi po strmem severnem pobočju Prešernova brigada prilično blizu. Prišla je s Krušnega vrha. Ker je strmina huda in drevje gosto, ogenj domobrancev ni kdovekaj učinkovit. Poročnik Janez ukaže zato, naj domobranci puste partizane, da pridejo na dvajset metrov, potem pa naj jih obsujejo z bombami. To se obnese odlično. Partizani puste čez 80 mrtvih na terenu, a sami zbeže, da se ne bi več vrnili.

Čeprav sem poslal nosila z obema težkima ranjencema naprej, jih dohitimo na vrhu. Glavnina je že odšla in tudi večji del zaščitnice. Zdelo se mi je, da se jim mudi le preveč. Pač se zavedajo, da moramo iz levjega žrela čimprej, t. j. da zapustimo zaplaške griče. Moram uporabiti vso strogost, da prisilim desetino, naj spremlja z menoj ranjenca, dokler ne bi dohiteli vsaj zaščitnice. Pri mlinu, kjer se je bil zjutraj začel spopad, rajdemo voz in naložimo ranjenca nanj. Čez pol ure smo že v sestavu glavnine in pomikamo se mirno skozi gozdove proti št. Vidu.

Ko nas čez kak mesec dni znova zanese akcija na Čatež, zvemo od verodostojne osebe, da so partizani prepeljali oni dan 27 voz s skoraj štiri sto mrtvimi — to se pravi: dve tretjini brigade.

Plen: 1 veliki minometalec, 2 težki strojnici, okrog 20 vrzostrelk, kakih 10 konj in, kar je najvažnejše, arhiv divizije, ker smo v arhivu našli podatke o mnogih terencih in drugih sodelavcih s komunisti.

Je borba proti komunizmu danes še potrebna?

(Predavanje v Društvu SPB TABOR v CLEVELANDU)

Za nas protikomunistične borbe je gotovo to umestno in važno vprašanje, ako bi ga zastavili posameznikom. Večina od vas bi gotovo odovorila brez nadaljnjega, da je ta borba še vedno potrebna. Ako bi pa zastavil to vprašanje povprečnemu človeku, zlasti Amerikancu, bi pa gotovo prejel precej različne odgovore.

V zadnjem času se to vprašanje borbe proti komunizmu prišlo precej v ospredje, kar je za Ameriko skoraj nenavadno. Ameriško javno mnenje in zanimanje za borbo proti komunizmu se suče okoli vprašanja vojne v Vietnamu. Vsi Amerikanci smo postavljeni pred vprašanje: ali naj se vojna v Vietnamu nadaljuje, ali pa je bolje, da se čimprej konča. Na drugi strani pa bomo prebivalci Severne Amerike prej ali slej postavljali pred vprašanje komunizma sloh. Zato morda prav na sestanku Društva slov. protikomunističnih borcev ne bo odveč, ampak koristno, da si komunizem na kratko znova ogledamo in priključimo v spomin nekatera dejstva, ki nam morajo biti vedno jasna in pred očmi posebno v sedanjih časih, ko je borba proti komunizmu mestala aktualna tudi v Ameriki.

Ako bi hoteli komunizem od vseh strani natančno obdelati, potem bi bil en sam kratek sestanek veliko premalo. Zato poskusimo v nekaj kratkih potezah priključiti v spomin nekatera dejstva, ki nas bodo utrdila v našem mišljenju o komunizmu.

1. Izvor komunizma

Vsako stvar hitro in dobro ocerimo, ako vemo, od kod izhaja. Na praznik sv. apostolov Petra in Pavla 29. junija 1937 je bil v Celju zaključni dan več dni trajajočih mladinskih dni. Slovesnega zaključka se je udeležil tudi nadškof Jeglič. Ob tej priliki je imel nagovor na zbrano mladino in ga zaključil s sledečimi besedami: „Satan ima svojo fronto; pa tudi Kristus ima svojo fronto!“

Torej dve fronti! Odkod dve fronti? Ako hočemo na to vprašanje odgovoriti, se moramo poslužiti razodetja; sami od sebe bi to težko razvozljali. Zgodbo smo že dostikrat slišali. Angeli so se uprli Bogu. Ker pa so imeli jasno spoznanje in voljo nagnjeno k dobremu, jih je Bog tako kaznoval; pahnil jih je iz nebes in za večno zavrgel. S tem se je pričelo Luciferjevo kraljestvo sovraštva in hudobije, ki ima svojo moč tudi na svetu.

Zapeljal je prva dva človeka v raj, da sta se uprta Bogu. Od takrat pa vse do konca sveta bodo na svetu gorje, trpljenje, žalost in mnoge nesreče. Takrat se je človek odtujil Bogu. Nikoli ne bi dosegel zveli-

čanja, če bi ga ne odrešil Kristus. Satan ni vedel, da bo Kristus odrešil svet. Mislil je, da je s tem, ko je zapeljal prva človeka v raj za vedno zaprl človeku vstop v nebesa. Ko je bil rojen Kristus, je bil Satan ponovno premagan. A odnehal ni. Povsod, koder je mogel, je ra svetu med ljudmi sejal krive vere, sovraštva, razprtije, umore, poboje, revolucije. A vse to mu ni dosti koristilo, ker sta bili tu Cerkev in pa božje usmiljenje, ki je skoro vse grehe ljudem izbrisalo.

Vsled tega je Satan naredil načrt za organiziran boj proti Bogu in za uničenje Cerkve. Ta načrt izvaja po komunizmu in komunistih.

Kot rojstni dan komunizma lahko navajamo leto 1848, ko je nemški žid Karel Marx izdal komunistični manifest pod geslom: „Proletarci vseh dežel, združite se!“ To je bojna napoved svetu proti Bogu in Cerkvi z namenom, da loči človeka od Boga in mu tako onemogoči večno združenje z Bogom.

Toda svet na komunizem tako ne gleda. Jemlje ga kot neko drugačno pot do vladanja za drugačno politično udejstvovanje, za drugačno gospodarsko ureditev sveta. Mislijo, da je to samo nasprotstvo med Vzhodom in Zahodom. A vsa ta mnenja samo vodijo borbo proti komunizmu na napačni ali morda tudi mrtvi tir. Prav zaradi tega, ker svet ne ve ali pa ne mara vodeti za resnični izvor komunizma, bo v boju zoper komunizem preteklo še oeromno krvi preliti bodo še potoki solza, plačani bodo še ogromni zneski nastopilo bo še veliko trpljenje.

Trditve o izvoru komunizma pa ni prav nič težko dokazati. Ozrmo se samo v našo domovino, iz katere smo izšli. Odgovorimo samo na vprašanje; zakaj Slovenija pod komunistično vlado trpi gospodarsko krizo? Zato, ker pod komunizmom za gospodarstvo ne veljajo gospodarske norme, kakor bi morale in kakor jih pravilno upošteva in uveljavlja zahodni svet. Gospodarstvo v kom. deželah je postavljeno na podlago centralizma, kjer je vse vodeno iz enega središča z namenom, da nihče nima osebne lastnine — da bi bil osamosvojen —, ampak je vsak kontroliran in se mu daje in jemlje toliko kolikor je včan vodstvu. Vodstvo pa zahteva da ljudje ne smejo izvrševati svojih verskih dolžnosti, ne smejo se cerkveno poročati, ne smejo svojih otrok krstiti. Ali so take odredbe res potrebne gospodarstvu šolstvu politiki zdravstvu, itd? Gotovo ne! Vse te odredbe so samo zato, da ločijo človeka od Boga.

Prav tu je tudi vprašanje slovenskega kmetijstva. Vso mladino so spravili s kmetij in kmetije prekomerno obdavčili. Zakaj? Zato da bi kmet zemljo pustil in jo dal v skupno obdelavo. Vodstvo kmetij bi najelo za kmetovanja ljudi, ki bi ne bili samostoini gospodarji ampak odvisni in bi delo zgubili, če bi se ne odpovedali službi Bogu.

Pa morda porečete. Tako gospodarstvo bo verdar propadlo. To je gotovo; in prav sedaj vidimo, kako res propada. Ali mislite, da to komuniste kaj briga? Nič. Komunist ne ljubi človeka, ker je v njem satansko sovraštvo.

Pred več kot sto leti je Marx obljubil proletariatu izboljšanje njegovega položaja, a tega izboljšanja ni prav nikjer nič opaziti. Komunistem je obljubljal raj na zemlji, a je povsod, koder je zavladal, prinesel samo pomarjkanje, kri in solze.

2. Kako se svet bori proti komunizmu?

Š komunizmom je prav tako kot z rakom. Dokler raka ne čutiš, se proti njemu ne boriš; ko ga opaziš, je običajno že prepozno.

Svet se bori proti komunizmu, kolikor ga spoznava in kolikor ga občuti.

Cilj komunizma je še vedno svetovna revolucija in popolno zavlada-rje sveta.

Na svetu je vse omejeno na čas. Vsaka stvar ima svoj določen in ugođen čas. Ako si ta čas in prilike, ki jih je čas nudil, izrabil, si marsikaj pridobil: šolanje, bogastvo itd. Ako si čas zamudil, je šlo marsikaj mimo tebe. Uspešni ljudje so tisti, ki znajo izrabiti čas.

Tako je bil tudi čas, da bi se svet lahko otresel komunizma takoj po drugi svetovni vojni in ta čas je svet zamudil. Na milijone ljudi je bilo pripravljernih sprejeti orožje in borbo proti komunizmu, pa so bili tisti, ki so svet vladali, prekratkovidni. Komunizma niso poznali, še manj okusili. Človek se čudi, kako je bilo mogoče, da so v vodstvu tako velike države kot je bila Amerika, sedeli ljudje, ki komunizma niti teoretično niso poznali. In tudi pozneje ni bilo bolje. Ko je ameriški vojak korejske vojne razlagal grozote komunizma — ker je bil kom. vojni ujetnik — v Washingtonu pri odboru za državno varnost, njegovim izpovedim niso verjeli. Čudili so se, da je mogoče, da ima preprost človek tako močno razvito fantazijo.

Komunistem pa je stalno na delu. Ker se mu je Evropa postavila po robu, se je preselil v afriške in azijske države. Nove samostojne države nastajajo na teh področjih, a ker vodstva niso vajena, so seveda takoj na razpolago komunisti, ki vladajo in revolucionirajo po svoje.

Komunistem je organizirano zlo in največja nesreča za svet je dejstvo, da ga države, ki imajo demokratično ureditev vladavine, priznavajo kot sebi enakega partnerja, ki naj z njimi skupaj sedi v vodstvu sveta.

Govoril sem z mladim Amerikancem — inženirjem, ki mi je pripovedoval, kako so jim v šoli na collegu razlagali komunizem, češ da je napačno proti komunizmu boriti se z orožjem, ker je komunizem samo kopica nesmiselnih idej. Odgovoril sem mu, da je to samo toliko časa res, dokler komunist svojih nesmiselnih idej ne začne v praksi uporabljati, ti vdere v hišo, v pričo tebe pobije starše, brata in sestro, ti požge dom, uniči šolo in cerkev. Takrat pa ti ne moreš čakati, da se komunist spreobrne od svoje nesmiselne ideje, ampak braniš sebe in svoje in kar je tvojega.

Slika pod zavezniškimi bomba-
mi porušenih domov v spokoj-
nem ljubljanskem predmestju
Mirje bo poleg izdaje sloven-
ske protikomunistične domo-
branske vojske v Vetrinju naj-
bolj sramoten dokument zlo-
činske neumnosti tistih ki so
s takšnimi dejanji na široko
odprii komunizmu vrata na
krščanski zapad

V tem je borba proti komunizmu, da se komunistu vzame oblast in moč in se ga onemogoči, da bi delal zločine in uničeval po svojih nesmiselnih idejah svetovni red in mir in sožitje med narodi.

Komunizem ogroža človekov svobodni razvoj, krati mu osebno lastnino in ga hkrati ovira in celo onemogočuje, da bi po svoji vesti izvrševal verske dolžnosti do Boga in svoje duše.

Komunizem stalno zasleduje razdor in sovražstvo med ljudmi in ovira mirno sožitje med narodi.

Komunizmu ni do pogajanj in lepih besedi in mirnega sožitja. Ako bi svet padel na kolena in mirno izročil svet komunistom v vladanje, potem bi šele svet spoznal, kaj je komunizem.

Ako bo svet še hotel obstojati, potem mu ne preostane drugega, kot borba proti komunizmu.

3. Združene Države Amerike in borba proti komunizmu

Najmočnejša demokratična in oborožena sila proti komunizmu so Združene države Amerike.

Kljub temu, da je Amerika že prestala mrzlo vojno proti Sovjetski zvezi, Korejsko vojno in sedaj nadaljuje vojno v Vietnamu, lahko rečemo, da Amerika še ni doživela pravega srečanja s komunizmom.

Do tega bo pa prej ali slej prišlo. Vprašanje pa je, če je Amerika na tako srečanje pripravljena. Ljudje komunizem razmeroma dobro poznajo. Koliko so pa pripravljene od svojega imetja in svoje komodnosti žrtvovati za borbo proti komunizmu, je pa veliko vprašanje.

Gotovo je, da komunisti v Ameriki pripravljajo revolucijo, ker se zavedajo moči in vpliva Amerike v svetu v borbi proti komunizmu. Poskušali so svoje moči na črnih nemirih in sedaj poskušajo zanetiti ne-

zadovoljstvo zaradi vojne v Vietnamu. Pri črnskih izgredih so hitro stopili v ozadje, ker so jih oblasti pravilno označile — kot komuniste, pa se niso dosti več upali ra plan. Seveda so pa črnici zanje še v dno pripravljeno dinamično skladišče, ki ga bodo ob prvi priložnosti pogнали v zrak.

Tisto leto, ko smo prišli v Ameriko, sem govoril z nekim Američan-
cem glede razvoja komunizma v Ameriki. Dejal je, da so Amerikanci v tem
oziru dobro pripravljeni. Vse komuniste imajo registrirane, zasledujejo
ltvičarske organizacije in njih delo. Ako bi do česa prišlo — lahko preko
noči vse komuniste enostavno pobašelo v arest. Nekaj let kasneje je res
FBI (Federal Bureau of Investigation) dala nalog, da se v eni noči posku-
si doseči vse komuniste v državi Ohio. Razočaranje je bilo veliko. Za FBI
namreč. Dobili so nekaj ljudi in še tisti niso bili pravi. Raziskovali so
vzroke te polomije in dognali, da so komunisti menjali imena, da so se
preselili in mnogi so si dali napraviti na obrazu plastično operacijo.

Ameriški človek za komunizem in njegove načrte ni preveč navdu-
šen. Vsled tega se tudi re bo navduševal za neke prevratne stvari; poseb-
no ne kot koristno budalo za nekaj praznih besed. Ako pa bodo morali
komunisti vsako akcijo drago plačati, bo takih akcij hitro konec.

Upajmo, da bodo Združene Države vzdržale vsak nemir od znotraj in
vsako vojno od zunaj. Upajmo, da bodo vzdržale tudi oba napada hkrati.

4. Ali je borba proti komunizmu danes še potrebna?

Ob zaključku tega kratkega premišljevanja o komunizmu odgovorimo
na vprašanje, ki smo si ga zastavili: Ali je borba proti komunizmu danes
še potrebna?

Ugotovili smo:

1. Cilj komunizma je še vedno svetovna revolucija.
2. Komunizem je zločinski in hoče uničiti srečo človeka na tem svetu.
5. Komunizem je organizirano brezboštvo, ki hoče ločiti človeka od
Boga.
4. Komunizem ni sposoben rešiti življenjskih problemov, ampak na-
rode peha v še večjo nesrečo in pomanjkanje.

Zaradi tega ugotavljamo:

1. Borba proti komunizmu je danes še vedno potrebna in bo potreb-
na toliko časa, dokler bo pri moči in celó na oblasti.
2. Bodimo čuječi, kaj se dogaja doma in v svetu.
3. Bodimo praktični katoličani in sodelujmo s Cerkvijo.
4. Bodimo — kot borci proti komunizmu povezani s svojo organizacijo.
5. Seznanimo mladino s komunizmom, da ga bo poznala in se znala
proti njemu boriti.

Pavle Borštnik

KAJ NAS LOČI?

Medtem ko so se stvari v sami organizaciji borcev več ali manj razčistile, se od časa do časa pojavi vprašanje človeka, ki morda stoji ob strani, ali je zemljepisno odrezan od doživljanja dogodkov v organizaciji borcev odnosno v slovenski politični emigraciji kot taki.

Kaj vas prav za prav loči? V čem je razlika med „Taborom“ in „Vestnikom“?

Skušal bom v sledečem članku odgovoriti na ta vprašanja; zlasti ker se mi za to nudi ugodna prilika v zvezi z materialom, objavljenim pod zaglavjem „Društvene novice“ v „Vestniku“ 1-2-3-4 za leto 1967.

Morda bi kazalo stvar grafično prikazati na ta način, da bi „Tabor“ objavil tajniško poročilo, podarilo na občnem zboru v Torontu lanskega septembra. Že v sami primerjavi tega poročila s poročilom tajnika organizacije g. Karla Mauserja bi se dalo ugotoviti „kaj nas loči“. „V nerodnem položaju se namreč znajde tisti, ki se zaletava ob tistega, ki molči in svoje delo naprej opravlja“ (K. Mauser, Vestnik 1—4, 1967, str. 43.)

Vprašanja, ki se najčesteje pojavljajo v zvezi s položajem v organizaciji borcev so sledeča:

1. Zakaj je sploh prišlo do „razkola“?
2. Zakaj „Tabor“ ni izročil poslovnih knjig?
3. Zakaj je „Tabor“ odklonil posredovanje duhovniške zveze v USA?
4. Zakaj je „Tabor“ odklonil skupno proslavo 20-letnice Vetrinja v Clevelandu?
5. Zakaj je „Tabor“ v svoji znani resoluciji pozval k „ublažitvi razlik“?
6. Kaj torej loči „Tabor“ od „Vestnika“?

1. Zakaj je prišlo do „razkola“? — V organizaciji borcev ni prišlo do nobenega „razkola“; izvedena je bila reorganizacija, tekom katere je manjši del članstva vztrajal v svoji organizaciji, kateri načeljuje g. Karol Mauser.

Če poiščemo potrdilo teh ugotovitev samo v razvoju v Clevelandu, vidimo sledeče: na znanem izrednem občnem zboru v Clevelandu, ki je imel pravico razpravljati samo o vprašanju, za katero je bil sklican, je bil kljub temu izvoljen nov odbor. Ker ta izredni občni zbor ni imel pravice voliti nov odbor, je Glavni odbor Zveze odrekel priznanje temu odboru. S tem je torej ta „odbor“ izgubil pravico, da govori v imenu članstva v Clevelandu. V kolikor bi kdorkoli le mogel pripisovati temu odboru neko avtoriteto,

teto, to ni bilo več mogoče, ko je predsednik tega odbora g. Jože Melaher odklonil, da sprejme predsedniško mesto. Na njegovo mesto, to je na mesto predsednika DSPB Cleveland, je bil nato IMENOVAN g. Miha Vrenko. On pa ni bil niti predlagar na kakšnokoli odberniško mesto na listi, ki ji je načeloval g. Melaher. O kakršnikoli „legitimosti“ odbora, ki mu je načeloval, omenjeni g. Miha Vrenko, torej ne more biti govora.

Ta isti „predsednik“ pa je kasneje soprodnisal poziv na „občni zbor“ Zveze, ki je nato „izvolil“ za svojega predsednika g. Karla Mauserja. Tudi če bi bilo točno, da so ostali trije podpisniki v resnici predstavljali društva, v katerih imenu so podpisali poziv za občni zbor, je bil ta nepravilno sklican in zato neveljaven, ker ga je sklical „predsednik“ Vrenko, ki je bil na ta položaj IMENOVAN. Če pa je bil neveljaven ta občni zbor, je potem logično, da vsa ta „organizacija“ ne more imeti nikake legalne zaslonbe v splošnem organizacijskem sistemu.

Dalje: v času med izrednim občnim zborom DSPB in jesenskim občnim zborom je iz organizacije z dolgim pismom z dne 14. marca 1964 IZSTOPIL g. Karel Mauser, ki je svojo izjavo zaključil: „Prosim ZDSPB, da se v nobeni zadevi ne obrača name, ker se želim javno povsem umakniti, dokler med tistimi, ki ste na vrhu, ne prevlada treznost in razsodnost“. — Kdaj je g. Karl Mauser ponovno vstopil v organizacijo, ni znano.

Oba „odbora“, krajevni v Clevelandu pod vodstvom „predsednika“ Vrenka in „zvezni odbor“, ki je bil izbran na jesenskem občnem zboru, sta povsem ignorirala navodila predsednika nadzornega odbora ZDSPB, naj se izvede podpisna akcija med članstvom, potom katere bi bil lahko na občnem zboru potrjen kot delegat vsakdo, ki bi imel najmanj 15 podpisov članov DSPE.

Dalje: samo bežen pregled arhiva ZDSPB, zlasti zapisnikov sej Glavnega odbora in občnih zborov, jasno kaže, da je v organizaciji od vsega začetka prihajalo do resnih nesoglasij med onimi, ki so bili tudi člani ali simpatizerji SLS, in ostalimi. Ta večna nesoglasja so onemogočala vsako resno delo.

Reorganizacija je bila edini izhod. Ker pa se je tedanji Glavni odbor Zveze in večina krajevnih predstavnikov zavedala, da iz prestižnih razlogov ljudje, ki so danes v organizaciji g. Mauserja, ne bodo odnehali, je bil imenu ZDSPB dodan še naziv „Tabor“, ker je že obstojal istoimenski list in ker bi bilo pač nemogoče govoriti ali pisati o ZDSPB (Grum) odnosno ZDSPB (Mauser).

2. Zakaj ZDSPB Tabor ni izročil poslovnih knjig? — Odgovor je seveda enostaven: Ker jih ni imel komu izročiti. Organizacija g. Mauserja do teh knjig nima nikakih pravic.

3. Zakaj je „Tabor“ odklonil posredovanje Duhovniške zveze v USA? Odločitev ni bila lahka. Obstajali pa so dokazi, da je bilo to posredovanje pripravljeno v sporazumu z g. Mauserjem in Melaherjem (po razgovoru z msgr. Oreharjem v Lemontu). Predlog za posredovanje je šel tudi predaleč

v tem, da je predlagal, raj se odstranijo "s položajev" vsi vidnejši predstavniki obeh organizacij, obenem pa ni upošteval naravnost histerične propagande in blatenja, ki so ga bili deležni člani in zlasti odborniki "Tabora" s strani organizacije g. Mauserja.

4. Zakaj je "Tabor" odklonil skupno proslavo 20—letnice Vetrinja v Clevelandu? — Glavni odbor "Tabora" ni nikdar odklonil skupne proslave 20—letnice Vetrinja v Clevelandu. Tajnik ZDSPB Tabor je prejel pismo tajnika Odbora za spominsko kapelico na Slovenski Pristavi s povabilom na razgovor o možnosti skupne proslave. Glavni odbor ZDSPB Tabor je s tem v zvezi pooblastil tajnika Borštnika in podpredsednika Zajca, da na prihodnji seji odbora za spominsko kapelico USTNO razložita njegovo stališče. To je bilo sporočeno tajniku omenjenega odbora.

Sledilo je pismo tajnika gornjega odbora z dne 9. februarja 1965 v katerem je predloženo: „Obe protikomunistični organizaciji sta vljudno vabljeni, naj pošljeta vsaka po dva delegata dne 14. februarja t. l. ob 11. uri dopoldne v prostore šentvriške šole za razgovor. Od našega odbora (za spominsko kapelico) bodo tam: Fath. Jošt Martelanc, Jernej Slak in Fr. Sfigoj.“

To pismo je tajnik ZDSPB Tabor prejel v četrtek zvečer. Ker ni imel nikakega pooblastila od Glavnega odbora ZDSPB Tabor, da gre na nek razgovor o skupni proslavi, in ker je bilo nemogoče, da bi tako pooblastilo dobil do nedelje dopoldne, je telefonično odklonil udeležbo na tem sestanku in poročil, da ima pooblastilo samo, da na seji Odbora za spominsko kapelico ustno obrazloži stališče ZDSPB Tabor. V odgovor je bil obveščen, da bodo predstavniki odbora za kapelico najprej govorili s predstavniki organizacije g. Mauserja in nato s predstavniki ZDSPB Tabor. Prvi razgovor se je vršil 14. februarja, do drugega pa ni nikoli prišlo iz razlogov, ki niso poznani.

5. Zakaj je "Tabor" v svoji resoluciji na lanskem občnem zboru pozval k "ublažitvi razlik"? — ZDSPB Tabor ni politična organizacija; zato z omenjeno resolucijo tudi ni vključeval v poziv direktno ne sebe, ne organizacije g. Mauserja. Poziv resolucije je namenjen predvsem političnim skupinam v slovenski emigraciji in to: Slovenski ljudski stranki, Slovenski demokratski stranki, Slovenskemu državnemu gibanju, Slovenski socialistični stranki in Slovenski Pravdi. Menda je jasno, da je glavna "Razlika", ki bi jo bilo nujno ublažiti, razlika med stališčem SLS in stališčem Slovenskega državnega gibanja, ne pa razlika med ZDSPB Taborom in organizacijo g. Mauserja! Zato je tudi vse pisanje o tej resoluciji v "Vestniku" 1—4 na straneh 47—51 skoraj smešno, kot je tudi tisti odstavek v poročilu g. Mihe Kreka v Svobodni Sloveniji 1. decembra 1966, ki se nanaša na to resolucijo "Tabora". Spor med SLS in SDG vendar teče dejansko že od piveera dne naše emigracije!

Da pa bi taka "pomirjevalna akcija" dosegla čim večji uspeh in da bi se ustvaril nek res širok, vseslovenski forum, je omenjena deklaracija

pozvala na sodelovanje tudi predstavnike „prosvetnih, kulturnih in drugih ustanov“.

6. Kaj torej loči "Tabor" od "Vestnika"? — Ko je bil spor na višku, sta se v eni od slovenskih naselbin srečala dva nekdanja borca. Eden je aktivno sodeloval pri reorganizaciji Zveze v ZDSPB Tabor, drugi je bil bolj naklonjen nasprotni strani.

„Za božjo voljo,“ je dejal drugi pripadniku Tabora, „kaj pa počenjaš? Ali ne veš, da te zaradi tega lahko vržejo iz stranke?“

Nobena razprava ne bi mogla nazorneje pokazati na razliko med "Taborom" in "Vestnikom", kot jo je pokazala ta prigodnica. Pripadniki organizacije g. Mauserja so mnenja, da se mora organizacija borcev tesno naloniti na politično stranko in to na Slovensko ljudsko stranko. Tabor pa je nasprotno mnenja, da mora biti organizacija borcev samo to in nič drugega, ter da mora biti prosta vsakega pokroviteljstva katerekoli politične stranke torej tudi Slovenske ljudske stranke.

Če kaj, potem je bilo v teh mesecih nesporno dokazano, da je SLS zastavila ves svoj ugled in vso svojo avtoriteto za to, da obdrži na površju organizacijo g. Mauserja. Celoten strankin aparat je v teh mesecih vprežen v ta napor: oživiljena je bila clevelandska "Slovenija"; pritegnjene so bile vse strankine satelitske organizacije; celoten publicistični aparat od Svobodne Slovenije do strani Ameriške Domovine je bil dan na razpolago v isti namen; v krog sodelavcev "Vestnika" so bili pritegnjeni najmočnejši "kanoni" strankinega aparata, pa tudi številni duhovniki so zavzeli Taboru nasprotno stališče.

Namen ZDSPB Tabor je trojen: Povezati nekdanje borce brez ozira na njihovo preteklo ali sedanjo politično prepričanje; skrb za kolikor toliko izdatno podporo našim invalidom; skrbeti za zbiranje zgodovinskih podatkov o naši borbi v domovini in zlasti — ureditev Matice mrtvih, seznama padlih in pobitih Slovencev.

Res je, da ima dejarsko prav isti namen v svojem programu tudi organizacija g. Mauserja. — V Združenih državah deluje cela vrsta veteranskih organizacij: American Legion, Veterans of Foreign Wars, American War Veterans, Catholic War Veterans, Jewish War Veterans, Disabled American Veterans in verjetno še kakšna manjša organizacija. Vse imajo gotovo nek skupen, osnovan namen; in vendar lahko brez bridkih zaletavanj delujejo druga ob drugi, ob gotovih prilikah pa celo nastopajo skupno.

Isto je popolnoma možno v slovenski zdovski skupnosti. Če so skušnje pretklosti pokazale, da so razlike v mišljenju posameznih ljudi tako velike, čemu siliti te ljudi v isti kalup, v isti jarem, ko pa vendar lahko svoje cilje veliko bolj uspešneje zasledujejo v plodnem sodelovanju z ljudmi, ki so istega mišljenja! Zakaj naj bi bile seje in sestanki še vnaprej samo prilike, da se te razlike še bolj zaostrujejo, ko pa to onemogoča vsako resno delo?

V času po reorganizaciji je ZDSPB Tabor pokazala naravnost nezalisan razmah. Urejene so bile načelne zadeve in naravnost vzorno izpeljane finančne zadeve organizacije, ki stoji danes bolje, kot kdajkoli poprej. Naklada zvezirega glasila se je dvignila; tako tudi število naročnikov; število članstva se je dvignilo nad število v času, ko je delovala ena sama organizacija. Ustanovljene so bile nove postojanke in Invalidski sklad je v petih mesecih leta 1966 izkazal dohodek 1.012.68 dol! (Tabor šte. 12, 1966, str. 361).

Če pa je organizacija v tem času dosegla tak razmah in če so resničra tudi enako optimistična poročila organizacije g. Muserja, čemu siliti nazaj v nekdanje mrtvilo in prepire? Govoriti o "razkolu" more zato samo oni, ki se pri tem postavlja na neko svetovno-razorsko stališče, ali bolje, na neko zgolj STRANKARSKO stališče.

ZDSPB Tabor je danes edina res masovna slovenska zdomska organizacija. V svojih vrstah združuje nekdanje borce brez ozira na njihovo nekdanje politično prepričanje; sodelovanje je iskreno in vse razlike so obravnavane na iskren, odkrit in prijateljski način. Organizacija ima namen pozitivno delovati v smislu svojih osnovnih namenov; je pa odločena, da svojo trdo priborjeno neodvisnost brani z vsemi razpoložljivimi sredstvi; tudi za ceno nekega puhlega slogaštva.

Večina članstva ZDSPB Tabor je nekoč pripadala Slovenskemu domobranstvu. Organizacija je na to ponosna.

Slovenskemu domobranstvu gre nesporno prvenstvo v zaslugah borbe proti komunizmu v Sloveniji, kakor tudi v žrtvah, ki jih je doprineslo v tej borbi.

Ne moremo pa se otresti vtisa, da organizacija g. Mauserja nima pravega razumevanja za vlogo in značaj Slovenskega domobranstva, odnosno da se ga skoraj sramuje. Gotovo pa je, da bi bilo tej organizaciji bolj po volji, če bi bil za vselej pozabljen ustanovitelj in poveljnik Slovenskega domobranstva general Rupnik. Na dan 20. obetnice njegove smrti je ta organizacija v Clevelandu priredila — piknik s plesom.

Nekaj razlike je gotovo tudi v tem!

Morda je potrebno, da se dotaknemo še naslednjih točk, ki se pojavljajo v okrožnici organizacije g. Mauserja, objavljene na straneh 47—51 Vestnika 1-4 za leto 1967: Odnos „Tabora“ do takozvanega Narodnega odbora; vprašanje „jugoslovenarstva“ v Taboru z ozirom na pisanje časopisa „SMER v slovensko državo“ in pa moji osebni komentarji na postaji WKEN—FM v Clevelandu.

Prvo in tretjo točko je mogoče združiti. Ker okrožnica ne navaja citatov iz mojega komentarja, v katerem naj bi "ostro in posmehljivo napadal skupine izven Tabora", mi je nemogoče ugotoviti točen komentar, na katerega se ta trditev nanaša. Mogel bi samo reči, da so ti komentarji izraz mojega osebnega mišljenja in da v njih nisem nikdar postavljaj Tabora na pedestal in slepo obsojal vse skupine "izven Tabora".

Glede "Narodnega odbora" pa sledeče: Ta odbor utemeljuje svojo "avtoriteto" na trditvi, da je sestavljen iz pravilno izvoljenih predstavnikov slovenskih političnih strank.

Poslednje res demokratične volitve so se v Jugoslaviji vršile menda leta 1929. Večina današnjih emigrantov je bila takrat še v kratkih hlačah. Ta Narodni odbor pa je od svojega nastanka do danes dokazal sledeče:

Nesporen in tragičen neuspeh v Vetrinju.

Leta 1946, ko se še ni usedla prst na množičnih grobovih, je objavil v Koledarčku Slovenskih emigrantov izjavo, po kateri je pripravljen na pogajanja s Komunistično partijo Slovenije, ne pa z OF.

Dopustil je svojemu članu dr. Bajlecu, da je z vrsto člankov v "Vestniku" zastupil ozražje v slovenskem zdomstvu.

Predsednik tega odbora je 11. junija 1965 v Ameriški Domovini objavil članek, v katerem je žaljivo pisal o Slovenskem domobranstvu. Ves čas emigracije, to je dobrih 22 let, pa se je izživljal v praznih velikonočnih in božičnih poslanicah.

V okviru tega odbora delujejo predstavniki sledečih političnih organizacij: Slovenska ljudska stranka, ki je bila nekoč večinska stranka v Sloveniji, ki pa je v zdomstvu po osnovanju Slovenskega državnega gibanja verjetno izgubila veliko pristašev; Slovenska demokratska stranka, v kateri po najboljših podatkih ni vključenih več kot nekaj desetih oseb; in Socialistična stranka Slovenije, ki ima le nekaj članov. Stvar navadne matematike je, da tak odbor ne more zase zahtevati kakršnekoli avtoritete.

Napad na "Tabor", ki je bil objavljen v "Smeri" 18. januarja 1966, je gotovo presenetil ne le člane Tabora, temveč tudi ostalo slovensko javnost. Pazlogov za ta napad je treba iskati predvsem v osebnosti pisca samega, ker jim kakršnekoli upravičenosti gotovo ni mogoče pripisovati. Glavni odbor ZDSPB Tabor je na ta izpad molčal enako, kot je molčal, ko so se po Clevelandu od strani članov organizacije g. Mauserja širile govornice, da so vodilni člani Tabora komunisti in da se sestajajo s predstavniki slovenskega komunističnega režima. S tem je odbor Zveze pokazal, da mu ni do brezplodnega prepiranja zaradi prepiranja samega, temveč da prepušča javnosti sami in dogodkom, da pokažejo na pravo stanje stvari in omogočijo sodbo o organizaciji.

In slednjič je treba zavreči še mnenje nekaterih nepoučenih opazovalcev, da gre pri vsej tej stvari zgolj za osebne spore odnosno ambicije. — ZDSPB Tabor ni nikaka osebna domena enega ali drugega človeka. Popolnoma neupravičeno je namigovanje, da si hočejo nekateri posamezniki preko te organizacije dokopati do "političnih" položajev v slovenski emigraciji ali celo v domovini. Naj tisti, ki imajo tozadevne skrbi, poskrbijo za to, da bo "Taboru" omogočeno nemoteno delovanje, da organizaciji ne bo potrebno zapravljati časa z odgovori na vsa mogoča natolcevanja in obrekovanja, vse drugo pa bo prinesel čas!

Kdo govori...?

Dne 26. marca t. l. je krvavi jugoslovanski komunistični poglavar v Prištini hudo rapadel Združene države in jih obdolžil narodomora v Vietnamu. Svoj napad je zabelil z izjavami kot npr.:

„Ne moremo ostati indiferentni, ko pokončujejo ogromno množico naroda.“

Se bodo predstavniki ameriškega naroda pri prihodnjem glasovanju dolarske pomoči za vzdrževanje komunistične strahovlade v Jugoslaviji spomnili, da je zares že skrajen čas, da ne ostanejo še naprej indiferentni do predrznega zločinca, ki je v času tuje okupacije zaradi rdeče revolucije pokončil ogromno množico lastnega naroda...?

NAŠI MOŽJE

Josip V. Mojce — 70-letnik

V zavetišču Združenih Narodov „Santa Rita“ v lepem mestu Martínez blizu večmilijonske argentinske prestolnice Buenos Aires, je dne 14. februarja t. l. v tihi skromnosti — pa zato ne pozabljen — obhajal 70-letnico svojega življenja naš član in prijatelj g. Josip Valentin Majc.

Naš slavljenec je v 70 letih svojega življenja nakopičil toliko pomembnih dejanj, dobrih del, pa tudi izkušenj, da bi nam bilo zares popolnoma nemogoče, ra skromnih straneh našega glasila narediti pravično bilanco, ki bi zatrdno pokazala pozitivni prebiték njegovega mesta v slovenskem občestvu.

Prevzet doživete narodne zavesti, ki se izživlja v dejanjih in ne v prelepih besedah, naš Jože kajpak ni manjkal med Maistrovimi borcei, ki so hoteli po prvi svetovni vojni postaviti meje slovenstva na Koroškem dalje preko krivične odločitve mednarodnega mešetarstva.

Ta trdna slovenska zavest je bila tudi povod, da bivši tiskovni ataše pri jugoslovarskem diplomatskem predstavništvu v bratski Pragi ni zakolebal, ko so čias največje nesreče slovenskega naroda med drugo svetovno vojno izkoristili rdeči mednarodni zarotniki za komunistično-revolucijo. Zanj ni bilo dvoma, kje je njegovo mesto!

Tako tudi ob nastopu ger. Leona Rupnika ni mnogo računal in pre-mišljeval, ampak je kot vodja tiskovnega odseka pri pokrajinski upravi postal eden izmed njegovih prvih zvestih in vztrajnih sodelavcev, da je med čermi okupatorske neusmiljene cenzure pazil na varno krmarjenje slovenske besede med vojno in revolucijo. Samo, kdor je bil takrat blizu, bo lahko razumel in pričal, kaj je takrat naš slavljenec storil za pristno, čisto slovensko besedo.

Pa tudi to je bilo za našega Jožeta očitno premalo. Kot član odbora bivših koroških borcev ni zamudil priložnosti, da ne bi skupaj z ostalimi vedno bil pripravljen priskočiti na pomoč, kjer je bilo potrebno. Ko ga je končno pristna narodna zavest odpeljala na teren med primorske domobrance, je poleg ostalega postal še samaritanski dobronik marsikomu, ki je v skrivališču pod njegovim varstvom v miru in varnosti preživeljal usodre dni odločilnega boja slovenskega naroda na čelu svobodoljubnega človeštva. Bog ve, če so se ga ti, ki bi se morali našemu Jožetu zahvaliti za toliko, spomnili v samotni jubileja?

Toda, kaj bi pisali še več! — Naš slavljenec ve, da ga cenimo, imamo radi in da mu iz srca zvestih borcev za Boga-Narod-Domovino želimo, da bi iz obupne pozabljenosti meddržavnega zavetišča nekoč skupaj z nami šel iz zagrenjenosti v zarjo svobodne slovenske zemlje, ki jo tako ljubi. Jože, še na mnoga leta!

Razmišljanja ob 50-letnici nekoga

Vedno, kadarkoli berem tiste ganljive članke o naših zaslužnih možeh, ki so „srečali Abrahama“ (čudno, da na naših ženah — vsaj v javnosti — nikoli ne rajdemo ničesar zaslužnega, ali pa: nikoli niso stare 50 let), se hudomušno nasmiham. V mislih vprašujem samega sebe: kaj pa je ta človek spet hudega storil, da ga zdaj somišljeniki in pripadniki določenega kroga ali stranke, na vse kriplje rešujejo, da je že res skoraj nekoliko nerodno, ker imamo toliko tako velikih in zaslužnih mož?

In ob teh naših petdesetletnikih mi misli navadno zaidejo na drugo polje in spet se vprašujem: le kako je mogoče, da Slovenci, ki plemstva rismo nikoli imeli in si ga tudi želeli nismo, uganjamo včasih tako čudne naredne opredelitve? Ker je — recimo Peter — iz zelo ugledne in priznane družine: hvalimo ga, pišimo o njem dolge slavospeve, dasi vsi vemo, da je prav ta Peter vse kaj drugega kot pa zaslužen mož. In ker je — recimo Pavel — povsem navadnih in brez donečega imena staršev sin: ro, Bog pomagaj, hvaliti ga ne moremo, pa čeprav vsi vemo, da je pošten in idealen, da sodeluje pri vsem dobrem in da dostikrat gara za nas vse. Je res treba, da nekdo pripada neki točno opredeljeni in določeni „eliti“, pa je že zaslužen?

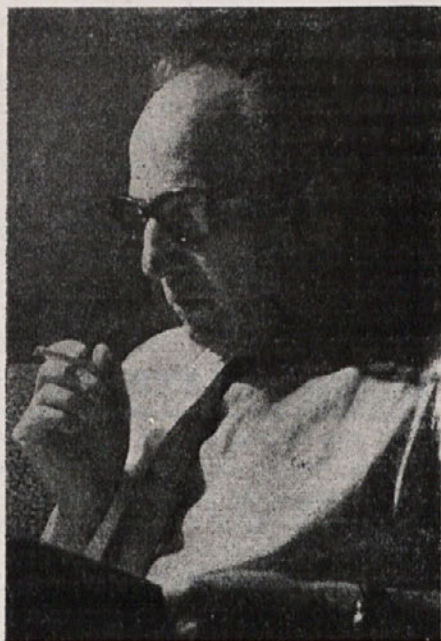
Nekdo se je rodil 30. aprila 1917 v kraju, kj ni nič posebnega: na Pobrežju pri Mariboru. Nato je dečko živel in doraščal v vasi, ki jo samo na posebnih zemljevidih najdem: Sveti Miklavž v Prlekiji. V tisti Prlekiji, ki je svet tako zase: dobri Bog ji ni dal mnogo bogastva, a v tiste skope gorice je vlil toliko sanjave lepote, da srca bednih goričancev nenehno hli-pajo v pesmi, ki do konca re bo nikoli izpeta. Tudi ta dečko od Svetega

Miklavža, je pil in srkal vase lepoto goric, je čutil njih bedo, je sanjal, je živel njih spav. Ko so videli, da je dečko, ta mali Prlek nadarjen, so ga poslali v šole. Tako nekako, kot bi rekel Finžgar: Študent naj bo!

Ta deček, ki je pozneje mnogo sveta prehodil, mnogo zase in za druge pretrpel, mnogo presanjal in mnogo sanj uresničil, je zdaj petdeset let star. Čehak iz Prlekije, študent od Svetega Miklavža, obhaja zdaj daleč od svojih goric, daleč od svoje „kuče“, petdesetletnico življenja.

Med nami tu v Buenos Airesu je, poznamo ga, vemo, kdo in kaj je:

DR. STANKO KOCIPER

Dragi Stane!

Vem, da boš godrnjal in morda še po prleško zaklel, ko boš videl, da sem se Te za petdesetletnico privoščil — dasi ne prvič — toda: napisano je bilo: „...ljudje Tabora hočemo biti poštteni!“ Zato! Ker hočemo biti poštteni, ker priznamo vsakemu — brez ozira kdo in kaj je — njegove zasluge, zato! Tudi Tebi zato in, ker vem, da ljubiš svobodo in da si sam v sebi popolnoma prost, vem tudi, da moje svobode ne boš kratil, pa naj Ti je to pisanje po volji ali ne.

Kot mladoleten dijak sem spoznal Prlekijo, Tebe pa ne. Prvič sem o Tebi čul in prvič sem Te slišal na tisti veliki dan — se spominjaš? — ko je tudi slovenski narod, po vseh porazih in ponižanjih, po vseh domačih in tujih spletkah, spet „našel svojo dušo“ dan, ki bo ostal v zgodovini

kot rojstni dar Slovenskega domobranstva: 10. oktober 1943. Tedaj smo korakali po ljubljanskih ulicah prvi domobranski prestovoljci, fantje, ki smo komaj zapustili šolske klopi, še brez pušk in vojaških obek, a že z jasnim znamenjem, s točno določeno resnico: s čisto slovensko zastavo! Naj zdaj nekateri še tako razglablajo o našem „kolaboracionizmu“, zgodovina bo lahko napisala samo eno: pod nemško okupacijo smo šli na ceste Ljubljane s slovensko zastavo! Belo-modro-rdeča slovenska zastava, se je vila po Ljubljani tedaj, ko so „borci Osvobodilne fronte“ na rdeče cunje risali srp in kladivo. Mi rismo rabili ne kljukastega križa, ne laškega snopa. Ne tedaj in nikoli! Samo čisto slovensko zastavo! In tedaj si govoril Ti, Stane. Malo nas je še bilo, mladi in neizkušeni smo bili, tudi ti si bil mlad. A povedal si nam in vsemu svetu, da hočemo tudi Slovenci živeti in da se bomo za svoje lastno življenje in za obstoj slovenstva borili. To si nam povedal. Tvoj prvi veliki govor je bil to. Tvoj prvi veliki nastop, ne več za razvoj, ampak za obstoj naroda. Stane, za Tvoj govor dne 10. oktobra 1943, sem Ti hvaležen!

Mi vsi, Stane, ki še človeško in pošteno mislimo, smo Ti hvaležni, in hvaležni Ti bodo poznejši rodovi, ker Ti zaradi pravičnosti bodo morali biti hvaležni za Tvoje delo v 6. oddelku Slovenskega domobranstva in pa — in predvsem: za Tvoje uredništvo in urejevanje lista „Slovensko domobranstvo“. Mimogrede: človek, ki je urejeval ta list, ne more postati glavni in odgovorni urednik našega Tabora? Stane, premisli!

Hvaležni smo Ti — ne vsi in ne samo nekateri — bodimo pravični: mnogi smo Ti hvaležni za dejstvo, da si bil osebni tajnik in kot vojak: adjutant človeka, ki mu zgodovina šele nakazuje in pripravlja njegovo pravo mesto, ki pa bo — brez dvoma — častno in vzvišeno: pokojnega generala Leona Rupnika. Ti povem iz vsega srca: upira se mi, da bi jaz osobno, ali pa da bi „Tabor“ kot list zavzema neko „Rupnikovo“ linijo, da bi postal neka „Rupnikova struja“; upira se mi, ker to ni potrebno. Vse, kar smo o pokojnem junaku in generalu pisali, vse, kar še bomo, je zato, ker je bilo napisano: „... ljudje Tabora hočemo biti poštene!“ Zato, samo zato!

Stane: 11. februarja 1945 si se poročil s hčerko generala Ruprika: Ksenijo. Poročil Vaju je pokojni škof Rožman (o katerem bo Tabor pisal, kot je pisal dozdej o gen. Rupniku), asistiral pa je tej poroki sedanji direktor dušnih pastirjev v Argentini: msgr. Anton Orehar. Tudi za to poroko, za to zvezo dveh imen, smo Ti hvaležni!

Hvaležni smo Ti za Tvoje trpljenje, za ponosno trpljenje, ko so Te 5. maja 1945 konfinirali v Milstattu in za Tvoj poznejši križev pot, ko si bil skupaj s Tvojim in našim generalom Rupnikom zaprt v kraju, ki se zdaj imenuje: Federaun ob Zili.

Velik — in veličasten — del Tvojega begunskega življenja Stane, je: v zaporih, Kajti potem, ko si bil v taborišču Spittal tajnik vicedirektorja UNO, so Te za veliki petek leta 1947 znova zaprli in imel si čast, da si bil med slovenskimi protikomunističnimi borec tako velik „zločinec“, da so

Te poslali za 12 mesecev v Wolfsberg, kjer si bil skupno s Kesselringom, ki so bili res vojni zločinci, a tako pomembni in tako priznано zmožni, da se je še malo poprej napuhnjen albijonski imperij s sovražnim občudovanjem tresel pred njimi.

Nato pa — ni mi več tako všeč, a tako je: Tvoje življenje je postalo tako buržujsko kot moje in nas vseh: po vseh ovinkih, ko Ti niso dali — kdo ve zakaj?, nam boš to kdaj razložil? — dovoljenja za Argentino, si končno le sem prišel. In zdaj: 50 let si star! Srečal si Abrahama, a zdi se mi, da je tudi on napačno poučen in Te ima za "vojnega zločinca", kajti obrnil se je vstran od Tebe in ni pritisnil nate žiga: petdeset let! Kajti, Stane, Ti si še poba, si še v neki meri "čehak", ki nam zna pripraviti še kakšno zagonetko, v katero bo položil svoje uporno sanjavo goričko srce, da bo z nerodne preprostosti vzknila sijajna lepota, ki ras bo prevzela in napolnila, ki nas bo sicer zbegala, a nato streznila da bomo vse gledali kot "na božji dlani", medtem, ko se "svet vrti naprej".

Stane! Tebi vsem Tvojim dragim, vsem ki s Tabo in z mano, ki z nami ali proti nam, a ki pošteno mislijo, ob Tvoji petdesetletnici: Bog naj srečo! To želi Tebi — petdesetletniku in vsem pošteniakom:

Tabor in njegov odgovorni urednik

MNENJA IN VRENJA

Vladimir Kozina: Communism as I know it.

Corpus Christi Church Bulletin, 322 St. James Drive, Piedmont, Calif., U.S.A., — 1967 — str. 43.

Rev. Vladimir Kozina, preživeli ud mučeniške družine Kozinovih iz Zapotoka, je za vestnik fare Corpus Christi, Piedmont, Calif., U.S.A., napisal v angleščini prispevek, ki leži sedaj pred nami kot ponatis vlični brošuri 43 strani z izvirnim naslovom: **Communism as I know it. (Komunizem, kot ga poznam jaz).**

Dvomimo, da se je pisec zavedal, kakšen doprinos je s tem spisom priskrbel ne samo za afirmacijo Slovencev kot prvoborcev proti komunizmu, ampak predvsem za nujno prebujenje še vedno v zmedi pojmov tavajočega svobodoljubnega človeka Amerike.

Za Geržiničevo, leta 1965 v Argentini in v španščini napisano brošuro "Pred 1400... pred 20 leti" je to nedvomno zopet nekaj najboljšega, kar je doslej slovenska ideološka emigracija s tega področja dala velikemu svetu, v katerem živi. Kakor je namreč Geržiničev znanstven zgodovinski ekscerpt izpričal popolno živčnost in miselnost okolja, kateremu je njegova brošura bila namenjena, tako je Rev. Vladimir Kozina s tem zvezkom dokazal, da se je uspel vstovetiti z značajem in psihološko naravnostjo bralcev, za katere je napisal svoj prikaz komunizma v ideji in praksi. To je

namreč sila važen element, če sploh hočemo sebe tujemu svetu posredovati v zanj sprejemljivi obliki.

Že platnice z izzivajočim rdečim emblemom takoj vzbudijo zanimanje, kaj reki stoji za naslovom, ki je tudi psihološko tako učinkovit, da bo po brošuri hlastno posegel najbrž tudi marsikdo izmed tistih, katerih načela ali vsaj skeptična opredelitev bo morala klekniti pred težo citatov in neovrgljivih dokazil.

Pisec je v 21 odstavkih obdelal gradivo na način, ki bralca takoj pritegne in — kar je poglavitno — prepriča. Kljub temu namreč, da bi avtor kot ud mučeniške družine lahko zdrsil v patetičnost, ni v spisu sledu histerije, ničesar vsiljivega in zato odbijajočega. Ko v začetnih odstavki obdeluje komunizem z ideološkega vidika, ne najdemo v njegovem prikazu nikakšnega dogmatiziranja, ki bi bilo sicer za katoliškega duhovnika razumljivo. Tudi opis komunistične revolucije prav za časa vojne pri ras je ne samo neizbežno aktualen in poučen za ameriškega bralca, ki pač danes nujno stoji pod tem ali onim neizbežnim vtisom Vietnama in gverilskih zarodkov v latinski Ameriki, ampak je tudi za nas dragoceno zgodovinsko pričevanje, ker je — objektivno in zato pravično. Pisec se ne izgublja v preživelih geslih in frazah, ki so vlekale in zbegale mnoge med vojno, katero so prav zaradi njih znali tako mojstrsko izkoristiti komunisti za svojo revolucijo, in ki so prva leta po vojni še med nami v zdomstvu povzročale toliko krivic ter privedle končno do nepotrebne in škodljivega razcepljenja v istem, vsem skupnem idejnem občestvu.

Rev. Vladimir Kozina piše realno, objektivno, trezno — in zato prepričevalno. To je z ene strani važno zaradi tega, ker bodo njegovi bralci ljudje, ki komunistični satanizem doživljajo — za sedaj! — le posredno, so samo zaradi tega skeptični ter ne osvajajo nikakšnih dogmatičnih gesel; za nas pa je tolažilno, da spis, ki bo zaradi svojih kakovosti nedvomno globoko odjeknil med ameriško javnost, ne dela krivice nikomur in bo prav zaradi tega tudi na slovenskega bralca učinkoval pristno.

Piscu se je posrečilo, da mu na kratkih 43 straneh ni ušlo ničesar bistvenega; in vendar spis ni skupek golih trditev. Vse je dokazano, dokumentirano iz izvirnih virov.

Posebej je treba poudariti njegov prijeten, kramlajoči slog, ki bo prav ameriškim bralcem napravil gradivo še bolj sprejemljivo. Prav tem pa je tudi namenjen — za opozorilo in v premislek, kar je Rev. Vladimir Kozina zgostil v usodno težko ugotovitev: **It can happen here** (Lahko se zgodi tu) za naslov zadnjega odstavka.

Če bodo torej ob našem tragičnem primeru Amerikanci lažje razumeli nevarnost, na katero gledajo s skepsjo močnih, v svobodi zakoreninjenih individualistov, je Rev. Vladimir Kozina opravil ogromno nalogo. Zato je potrebno in nujno, da spis pride tudi in predvsem kot poročilo pred Kongres Združenih držav.

Rev. Vladimir Kozina se s tem zvezkom ni oddolžil samo mučencem svoje lastne družine in ni samo prinesel novega dokaza, da naši domobranski junaki niso zastoj strohnili v množičnih grobovih mučniške domovine, ampak je naredil nam vsem, vsemu slovenskemu narodu uslugo, za katero mu moramo biti hvaležni, ker bo preko njega ime našega naroda kot prvoborca proti svetovni komunistični kugi nedvomno močno odjeknilo v velikem svetu.

Iz tega pa sledi naša neodločljiva dolžnost, da brošuri v angleško govorečem okolju pripomoremo do čim večje razširjenosti; saj je poleg drugih kakovosti tudi vzorec in učbenik, kako naj velikemu tujemu svetu naš problem raredimost dostopen in sprejemljiv.

Zaradi vsega tega bi bilo priporočljivo, da bi nam Rev. Vladimir Kozina dal v priobčitev slovensko verzijo. Ker ni dvoma, da naša borba proti komunizmu še zdaleka ni končana, nam njegov spis nazorno kaže, kako je treba to nalogo izvrševati v okolju, v katerem živimo. Ob tej ugotovitvi spis kriči po prevodih in adaptacijah tudi za druga okolja; predvsem in nujno za latinsko Ameriko!

Pa še eno misel se nam na koncu zdi primerno poudariti. — Že dolgo nismo več v velikem svetu zgubljena, zbegana čreda. Uveljavili smo se v njem. Da, osvojili smo ga. Zrastli smo vanj. Pri ohranitvi naših bistverih svojskosti smo vendarle osvojili njegovo miselnost. To je kapital, ki ga moramo za naše poslanstvo ideološke emigracije izkoristiti do skrajnosti! Poleg tega razpolagamo že z generacijo, ki začenja odločilno posegati v življenje in rehanje okolja, v katerem je zrastle in se izobrazila. Pri tej ugotovitvi se spominjamo, kaj je storil en sam nesrečni **Louis Adamič** za naše komuniste! Potem nam pač ne bo težko uganiti, kaj lahko stori za osvoboditev naše očetnjave legijon izobražencev, ki so deloma prišli z rami naravnost iz borbe in so danes že povsem asimilirani z novim okoljem, deloma pa so vsaj doraščali ob mleku naših idejnih vrednot. — Pred dvema leti **prof. Alojzij Geržinič** v Argentini, sedaj pa **Rev. Vladimir Kozina** v Združenih državah sta nakazala pot. Bomo vsaj ob petindvajsetletnici naše vsenarodne žaloigre kljub ali pa prav zaradi očičujočih družinskih preprirov znali dokazati, da smo velik narod prvoborcev proti zaroti svetovnega komunizma?

Pi. Ka.

E. O.

POMLAD BREZ LASTOVK

To je naslov povesti **Karla Grabeljška**. Dogaja se v Dolomitih. Je skrupalno brez pravega začetka še bolj pa preseneča nepričakovan konec.

Povest nazorno kaže, da je Grabeljšek najprej in predvsem propagandist, šele prav nazadrje pisatelj, če je tega imena sploh vreden. Jezik mu sicer teče gladko, dejanje pa je raztrgano. Ob ideji sami bravec osupne,

če se količkaj zaveda, kaj bere. Glavna junaka sta neka Mirna, italijanska vlačuga, ki je presedlala k partizanom in postala bolničarka, in pa partizan Frenk, policisti morivec, kateremu je prav toliko ubiti človeka kot muho.

Kakor pisatelj — pravi umetnik bi že moral najti kaj lepšega kot je vlačugarstvo in umor —, tako Grabeljšek odpove tudi kot propagandist. Trudi se, da bi partizanstvo prikazal kot vsenarodni, edino človečanski pokret. Kljub temu mu je v nekaterih tako grdo spodletelo, da se res čudim, kako je oblast dovolila izid.

Pri opisovanju, kako so ubili Globelnikovo mater in hčer, je nehote odvrzel masko in partizanstvo pokazal takšno, kot je v resnici bilo. Že na poti tja je komisar rekel Frenku: „Ti tu boš streljal! Ti najlaže...“

S tem je povedal bridko resnico, ki se je ponavljala skozi vso revolucijo — žrtve so bile obsojene vnaprej. Morivca hoče prikazati kot dobrega človeka, ki ima čut za pravico. Za čas ga zavije v navidezen odpor do tega dejanja, ko pravi, da ni verjel komisarjevim besedam, da sta onidve izdajali, ker so „najbrž partizane izdajali psi“. Pisec s tem verjetno hoče poudariti, da portuzi niso nikogar po nedolžnem likvidirali, a prav s tem opisom pove, da za uboj ni bilo treba nobene krivde. Seveda je to na koncu poglavja skušal opravičiti, ko pravi, da sta Globelnikovi imeli pod streho bunker, kar je bilo za partizanske sodnike zadosten dokaz za izdajstvo. Kdor se še spominja, v kakšnem strahu so ljudje živeli pred temi nasilniki, ve, da skrivanje pred njimi nikakor ni dokaz krivde, ampak neizpodbitno spričevalo OP.

Pri istem opisu odgovarja tudi na žalostno poglavje o rekvizicijah. Samo bajto sta imeli, pa so jima pobrali vse: zaklali so svinjo, odgnali kravo, v hiši pa vse tako razmetali, da „je bilo kot sodni dan“. Kar je bilo zanje so odnesli, drugo pa zmetali po tleh in uničili. Preden so ju dobili, so grozili zažgati bajto. Tako eno samo poglavje razkriva celotno geslo komunistične zarote: rop, požig, umor...

Razkritje bunkerja pri Globelnikovi za dimnikom da misliti na umor Mravljetovih na Brezovici pri Ljubljani, ki so se res zatekli za streho za dimnik, kjer so jih tudi dobili. Morda ima v mislih prav ta umor, a ga je postavil na partizansko podlago. Grabeljšek je namreč doma iz Vrhnike in njegovo partizansko ime je **Gaber**. Če tej okolnosti dodam še to, da sta bila pri umoru Mravljetovih ravzoča tudi učiteljsčnika **Franc Brežič** iz Loga in **Emil Gerdol** iz Bevč, je zelo verjetno, da je bil zraven tudi **Gaber**. Kako so svoje žrtve razmesarili z bajoneti, je bilo že drugod zapisano.

Prav nič ne prepriča epizoda, kako so beli iz Horjula ujeli bolničarko Mirno, jo na begu ustrelili in še ranjeno rezali z noži. Take stvari se med protikomunisti niso dogajale nikjer. Znano pa je na stotine primerov, ko so partizani s svojim žrtvam iztikali oči, jim rezali jezike in celo jermene z živih teles, da drugih grozovitosti sploh ne omenjam. Grabeljšek bi rad te grozovitosti zvrget na ramena belih, kar pa zadnja leta nič več ne vleče, ker narod partizanstvo sponava po delih ter se na njihove laži in bajeslov-

no herojstvo požvižga. Gaber sam prav dobro ve, od kod je ta dogodek pobral in ga po svoje mrcvaril, prav kakor mi vemo, da te vrste natočevanje ni drugega kot krtačenje kosmate partizanske vesti.

V „Zgodovini slovenske književnosti“ je med drugim zapisano, da je Grabeljšek zelo viden humorist. No, ta njegova povest tega ne potrjuje, dokazuje pa, da je popoln sadist, ki za človečnost nima nobenega čuta. To dejstvo zelo lepo podaja okoliščina, da je bila Globelnica popoln sestra Smrekarice, pri katerih so bili partizani kot doma; na hrani skoro vsak dan, v šupi pa so imeli celo bunker za ranjence. Smrekarica je zvedela, da so ji sestro ubili partizani, zato se je napram njim čisto spremenila. V žalosti je bruhnila, naj po ofenzivi partizani k njim ne zahajajo več, ker so sami prav tako ljudje, obenem pa v stalni nevarnosti. Grabeljšek ne pove, če so jo za ta „greh“ ubili, ker se mu povest kar na lepem konča, a vse njegovo izražanje potrjuje, da njene reakcije na sestrično smrt ne opraviči in ji zameri tudi njen strah za življenje. Po njegovem smejo živeti samo partizani; vsi drugi jih morajo samo rediti, skrivati in odobravati njihove zločine.

V tem pisateljevem gledanju ni prav nič več humanosti kot v besedah starega lisjaka, ki je od daleč gledal v kurnico in govoril putki, kako jo ima rad. Resnice pa je v tej zgodbi toliko, kot je je v Pavlihovi pratiki za leto 1967, kjer je za prvi april zapisana zbadljivka: dinar vreden dvanaajst in pol dolarja.

Tema za razmišljanje

Manj hudo je razburiti se v dvomu, kot molčati v zmoti! (A. Marzoni)

NA UREDNIŠKI MIZI

Rev. V. Kozina. Zahvaljeni za poklon in pozdrav. Vaš spis gre od roke do roke vseh, ki razumemo angleški. Naše čestitke so naša hvaležnost. Prosimo za slovenski prevod, da ga na straneh našega glasila posredujemo bralcem širom zemeljske oble kot navodilo za njihov boj proti komurizmu danes. — Pozdravljeni!

INVALIDSKI SKLAD

prof. Logar Vinko, Capital ..	500
Bevk Ivan, Muñiz	500
N. N., Munro	100
Holosan Franci, Hurlingham .	500

TISKOVNI SKLAD

Zbirka nabrana v Boulogne	
4. 3. 1967	1.050
dr. N. N., Avstrija	200
N. N., Hurlingham	100
ga. Potočar Milena, San	
Martin	250

SLOVENSKO ZAVETIŠČE BO DELO VSE SLOVENSKE EMIGRACIJE IN NIHČE NE BO IMEL PRAVICE ZASLUG. VSA PRAVICA BO PRAVICA REVEŽEV, ZASLUGA PA PRIPADA NAŠIM MRTVIM. SLOVENSKO ZAVETIŠČE BO IZGOVORJENI KOT POMOČI POTREBNIM SLOVENCEM IN ZA VSTOP NE BO POTREBNA LEGITIMACIJA.

V S E B I N A

Ne popustiti	81
Bog daj srečo! (A. Škrjanc)	81
ZA ZGODOVINO	
Moje zadržanje pred in med drugo svetovno vojno (G. Leon Rupnik)	83
Pripravljeni (M. K.)	89
Na razpotju	90
Plaz na Čatežu (Svetopolk)	91
Je borba proti komunizmu danes še potrebna? (Zdravko Novak) ...	94
RAZLIČNI POGLEDI	
Kaj nas loči? (Pavle Borštnik)	99
ZA BELEŽNICO	105
NAŠI MOŽJE	105
MNENJA IN VRENJA	109
Pomlad brez lastovk (E. O.)	111

Correo
Argentino
Sucursal
Villa Madero
(Bs. As.)

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 8133

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 2619